

EX LIBRIS  
ILLVSTRISSIMI VIRI,  
DN. DAN. LVDOLPHI,  
LIB.BAR. de DANCKELMANN,  
S. REG. MAI. BORVSS. CONSILIARII  
STATVS INTIMI, cetera,  
BIBLIOTHECÆ ACAD. FRIDERICIANÆ  
TESTAMENTO RELICTIS.

Ge. 11.

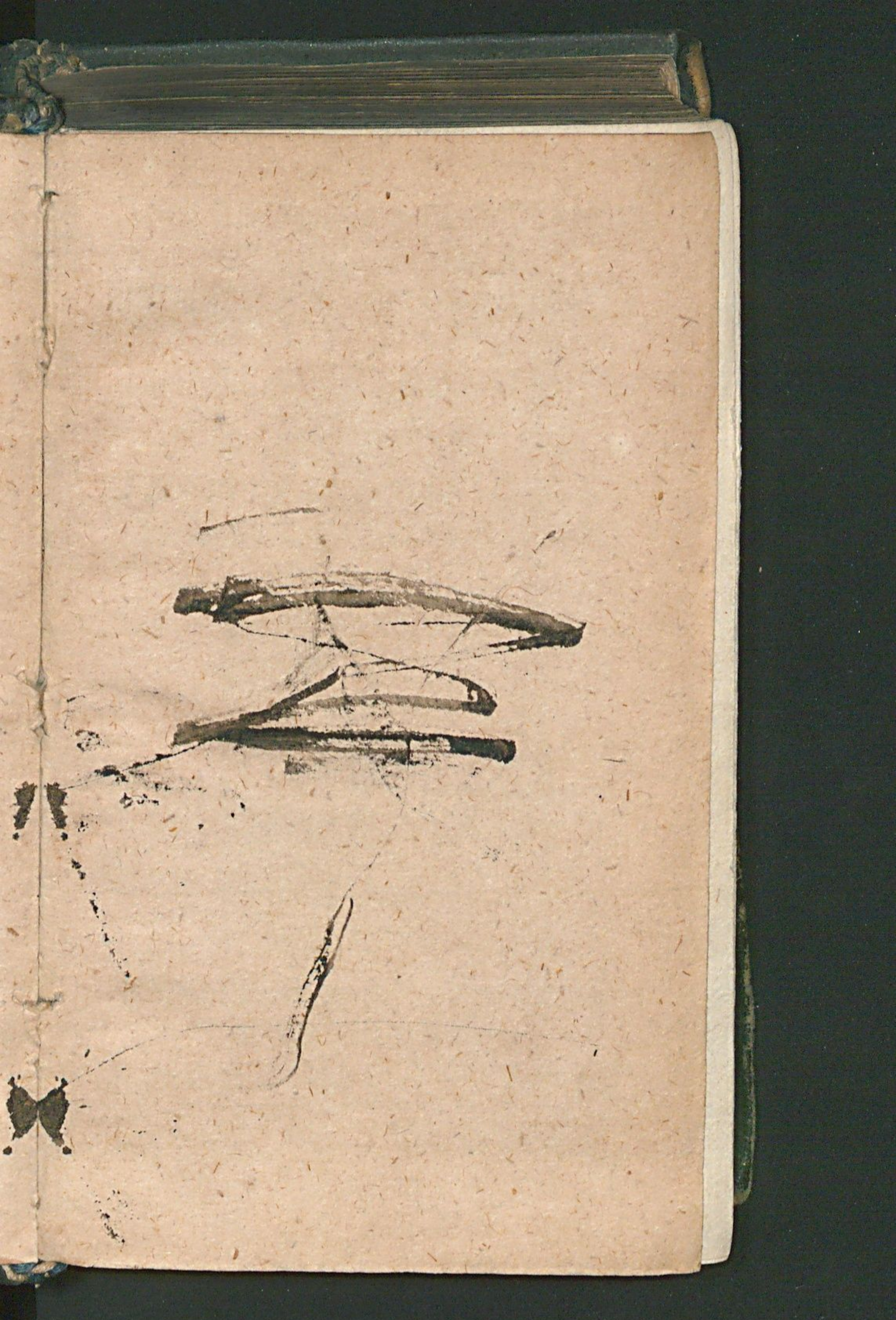
3















Cymbalum Curiaë:  
hoc est,

JUDICUM SA-  
NIORUM REQVI-  
SITA.

exquisita, curâ

M. JACOBI  
Steinbrück's / Philo-  
sophiæ Legalis Stud.

*Naso 4. de Pont. 4.*

*Non sterilis locus ullus ita est, ut non  
sit in illo*

*Mista ferè duris utilis herba  
rubis.*

G E N Æ

*Stanno Weidneri, are Autoris.*

ANNO MDCCXII.

NOBILISS.<sup>is</sup>  
STRENUISS.<sup>is</sup>  
SCIENTISS.<sup>is</sup>

Dno. CUNRADO von vnd zu der  
Thann / Sacr. Caf. Maj. Consi-  
liario.

Dno. CASPARO von der Thann /  
Fratribus Germauis.

Itemque

*Ampliss. o Jurisq. peritiss. o,*

DN. o GEORGIO FULDAE,  
Celsiss. o & Illustriss. o Principi ac Domino,

Dn. o JOHANNI ERNESTO, Duci SA-  
xoniae, Juliae, Cleuae & Montium &c.

in arce Liechtenbergâ ad Rhœnam

à QUÆSTURA.

*Optimis Musarum Patronis*

CYMBALUM CURIAE

DEVOTÆ OBSERVANTIÆ MONUM.

LUB. MERITOQ.

D. D. D.

*M. Jacobus Steinbrück /*

*Philosoph. legal. Stud.*

PRAEFATIO.

3



**D**ilectissimi, & anticipati a-  
nimo, quorum  
curæ, & suba-  
ctissimæ censuræ, hæc  
quasi ἀριτείας ἐμβρύς, offer-  
rem folia hærebam.  
Modò enim publica  
meorum Magnatum in  
literas & Humanitatem  
προθυμία, quæ in me non  
ita pridem perplacuit  
rapido perennantis ad-  
A 2 fectus

4 P R Æ F A T I O.  
fectus imbre, 2. Pont. 4.

*Quamq̄ ego si biberem secure pocula  
Lethes*

*Excidere haut credam pectore pos-  
se meo;*

oculorum perstringebat  
acumen. Modò pri-  
vata **V E S T R A** Nobiliss.  
Strenuiss. Ampliss. Sci-  
entiss. Viri, quam ante  
semestre coràm sum ex-  
pertus, de lenifica comi-  
tas, quâ, veluti Magnes,  
etiam eos

*Quorum*

P R Æ F A T I O. 8

*Quorum sunt silicis circum præcordis  
venæ*

*Et rigidum ferris semina pectus  
habet,*

attrahere & delenire  
possetis, obversabat.

Tandem illis benefici-  
orum moles, quæ etiam,  
nisi quædam ultrò de-  
clinem, corruerem,

Astrææ monitu disua-  
debat; Vobis autem,

quos signavi, deberi

Splendor vester, Virtus,

Doctrina, ( quæ triga

A 3 omni-

omnium judiciis . vos  
comitatur , ) ferio ac  
merito impellebat .

Splendor? ita esse , ipsa  
veritate arbitra , debeo  
& possum liquido ad-  
firmare . Ecquis enim  
hodie tam inaccessus,  
tam incultus & barbarus  
in Europa locus quo san-  
guinis vestri Nobilissi-  
ma Prosapia non emise-  
rit stricturas ? Et in nu-  
mero verè Nobilium ,

( nihil

( nihil gratiæ dabo , aut  
 auribus , ) vos agmen ,  
 & quasi regnum ducere  
 eccui , nisi cuius Livor  
 mentem infidet , non est  
 manifestum ? Virtus ?  
 ita dulcè me afflet Heli-  
 conis aura , fane quam  
 fulgida ! radiat quæ cri-  
 ne Corusco

*ostentans aliam Pharos ut Memphi-  
 tica turrim.*

quâ de etiam præstat  
 filere , quàm pauca lo-

A 4 qui.

8 P R Æ F A T I O.

qui. Namque quis vi-  
vam huic decoris sui  
Charites insculpisse  
*εικῶνα* negabit? Doctri-  
na? Egregia! & quàm  
ex intimis Erichthææ  
Palladis recessibus, imis-  
que Themidos penetra-  
libus ortam si dixerò 3.  
de arte. vers. 789.

*Pol neque Phœbei tripodes, neq; Cor-  
niger Ammon*

*Vera magis vobis, quam mea Mu-  
sa, canet,*

adeò vos omnes Erudi-  
tionis



P R A E F A T I O. 9

tionis implere nume-  
ros. & verè *σὺν Θεῷ δὲ ἴχθα*  
*πρὸς ἀρετὰ δίκης* pervenisse  
Franconia vestra, quam  
corpore premitis, vir-  
tute nobilitatis, meri-  
tis animatis locupletif-  
simè testatur. Sed quid  
ego in laudes me effun-  
do vestras? Famæ ve-  
stræ fax vos omnibus  
inclarescere jam diu fe-  
cit, & ego Euripidis  
illud *Βάρθη κἄν τῷ Ἰσι ἀνείαθαι*

A 5

λίαν CO-

λίαν cogitans, in his jure  
acquiesco.

Accipite autem ô Tu-  
telares Dî, hoc in vos &  
omnem vestri nobilissi-  
mam stemmatis famili-  
am perennaturum de-  
votæ observantiæ mo-  
numentum. Et quum  
bonos farre etiam ac fi-  
tillâ religiosos esse Se-  
neca lib. 1. de benef.  
cap. 6. pronunciet,  
non doni hostias, sed  
puram

P R Æ F A T I O. II

puram obferentis men-  
tem adfpicitote. Inpri-  
mis Ampl.<sup>e</sup> F U L D A,  
*ὦ νομικῆς Φάσις*, & per  
Fidem.

————— *Pylias avi transcendere me-  
tas*

*Et Teucros aquare SENES ὀ  
digne!*

ut porrò mihi tuæ beni-  
volentiaë ferentes Etesia-  
as, adspirare placidè per-  
mittas, seriò peto.

Validè quàm optimè

A 6 &

& diutissimè valetè,  
V I R I

N O B I L I S S .<sup>i</sup>

S T R E N U I S S .<sup>i</sup>

A M P L I S S .<sup>i</sup>

S C I E N T I S S .<sup>i</sup>

Anno 1612. JENÆ, Profesto  
MICHAELIS.



CARMINA GRATU-  
LATORIA.

33



ESSE Magistratum, quàm no-  
stras ire per aures  
Suaviter, hunc cupidè &  
prendere quisque solet!  
Quàm pauci gerere hunc norint, Stein-  
bruce, notare  
Te juvat; hinc viciū mille vias aperis.  
Scimus id; at favor, ambitio mentem hu-  
jus & hujus  
Occupat, in verū languida turba sumus.  
Johann: Suevius D. J. U.

---

PARODIA HORATIANA EX  
III. Carm. Oda XXII.

*Iudicum doctor, populiq; censor  
qui laborantes vitio cathedras  
perspicax taxas adimisq; leto  
jura timendo.*

*Promerens dignam labor esto laudem,  
quam per exactos tibi Phœbus annos  
Valgus obliquum meditans per amplo  
fœnore donet.*

M. Thomas Sagittarius  
Professor Publicus.



AUTOR AD MOMUM.

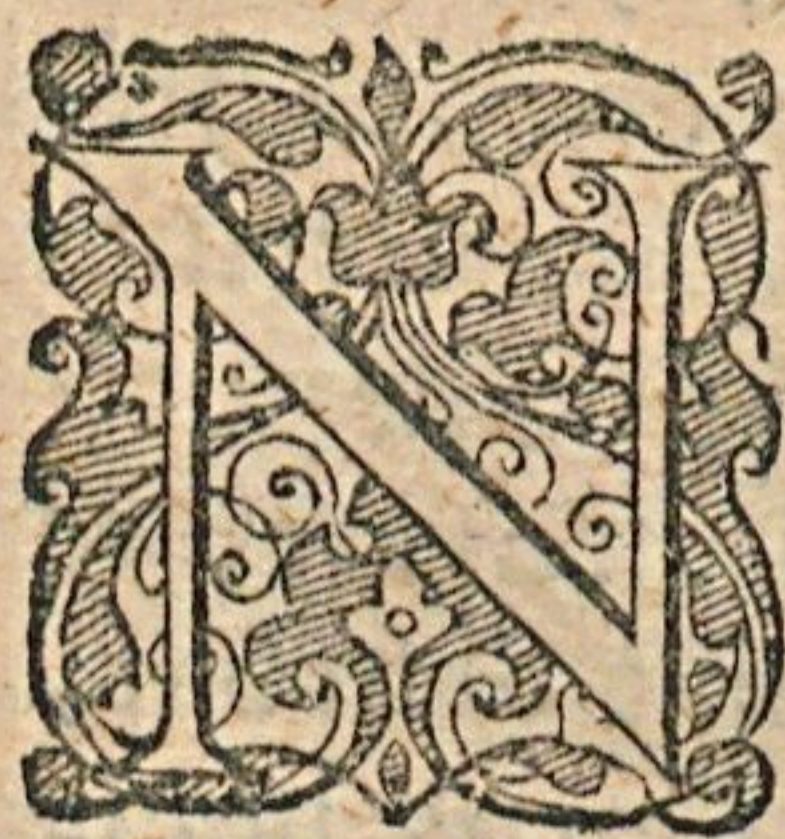
**N**il benè Mome facis, malè faris  
 & omnia Mome!  
 Qui fari benè, si nil benè  
 Mome facis?  
 Haustu hinc si quis avert te perdere  
 Mome veneni,  
 Perderet impensas; cur? quia  
 virus acce es.



A Jove



A JOVE PRIN-  
CIPIMUM.



Non temerè,  
LECTOR  
AMICE, si no-  
stri seculi stupen-  
dam Judicium  
quorundam in-  
scitiam & inju-  
stitiam altiori indagine, peni-  
tiori que cerebro ruminari li-  
buerit, cum celsis Scaligero *Scalig.*  
*lib. 3. Poët. fol. 206.* te exclama-  
turum esse, mihi omninò per-  
suadco:

« ~~suadeo: Jurisprudencia facta est~~  
 « ~~ex matrona mercivix! ex regina~~  
 « ~~tyranna! ex matre noverca!~~ Non  
 temerè te exclamaturam præ-  
 fabar? Ecquid enim, quæso,  
 abest, quin, illa *idèia dñi*, ut  
 Heliodo 1. *Æg.* v. 195. Ovid. 1.  
*Met.* v. 150. *Nat. Com. Myth.*  
*l. 2. c. 2. f. 118.* dicitur, Germa-  
 nis, *das rechte Recht* / quæ poti-  
 us à Viris defendi, foveri, &  
 promoveri Bonis debebat,  
 profligata, èque Curiis peni-  
 tūs determinata sit; adeò ut  
 non immeritò Poëtæ Astré-  
 am ab hinc ad cœlos evolasse  
 finxerint? Causam subolfacis,  
 reor? Cum etenim sensim &  
 sensim homines ferreo isto se-  
 culo



culo, à justis ad injustos, ab æquos ad iniquos, à veros ad falsos, à bonos ad malos, velut ex confœderatione, transilirent tramites, non potuit non illos linquere, & penitus quasi intercidere. Unde ad hunc usque dici terminum contra justos, æquos, veros, & bonos normam & formam adhuc peccari, imò communem judiciorum processum ut plurimum vitari, pro palàm est; si, iudex jus, in quo versatur, & quod aliis ex officio communicare debet, ipse vel ignorat; vel si nòrit, *Judicia vitia* se ignorare simulat; vel si nec simulet, suo pro arbitrio, ex delatione malevolorum, judicare

dicare malit. Quâ viâ electâ,  
 haut rarò fit, ut, juxta vulga-  
 re, ~~ex summo jure, summa fi-~~  
 at crux; *Terent. Heaut.* & ita  
 noxius innoxius, innoxius no-  
 xius, solo odio vel *ἔνεκα*  
 adversarii, pronuncietur.

Quare cum, apud Xenephō-  
 tem in *Cyriped.*, Cyrus, pue-  
 rum quendam eò, quod puero  
 natu & staturâ minori, palli-  
 um vi detraxerat, eiq̃ue suum  
 brevius, veluti illius corpori  
 aptius commutârat, accusâ-  
 tum, rectè fecisse judicasset;  
 reprehensus ob id à Præfectô,  
 jus non secundum cujusque  
 arbitrium, & rationis cere-  
 brum, sed juxta præscriptas  
 leges

leges esse diceudū, adhortabatur. Rectissimè ! justissimè ! Nā, ut hoc ex Aristotelis effato 3. *Polit.* apponi liceat, Cupiditas beluæ haut absimilis est, & iracundia gubernatores depravat, etiamsi sint alioquin viri boni. Et, ut dicam, quod res est, Honestè si vivitur, Nemo si læditur: suum cuius si attribuitur; *tit. 1. §. juris prac. 3. Inst. de I. & I. l. 10. ff. eod.* universorum cerrè remanet salus. Sin secus; collabascit, & ceu lampas deficiente oleo, evanescit. Hinc non parum me iudice, si valvis iudicium, aut alterius quibus præmia & poenas distribuendi potestas concessa,

concessa, majori & clariori  
 incidatur caractere, SI ME-  
 REBUNTUR. Cum non,  
 tam factorum circumstantiæ,  
 quàm a *Æta* personæ debeant  
 perpendi. Nec etiam fieri a-  
 liter potest, quin ubi rectò ju-  
 dicetur

*Pressa diu, tandem victrix bona causa  
 triumphet;*

*Sin contrà:*

*-----imum tradatur ad Orcum.*

En dictorū exemplum! Scho-  
 laris, qui nec sacciperium abje-  
 cit, & ferulas olet, gravissimas  
 concenturiando sycophanti-  
 as delinquit, & quidem gra-  
 viter, is punitur leviter. Et  
 iterum. Studiosus delinquit,  
 sed leviter, qui tamen nullâ  
 habi-

habitâ ἀξίας, factique ratione,  
punitur graviter. Vide æquum.

καὶ ἴστο προσδοκᾶς πείσειν  
ἐμέ,

ut rectum clavum tenuisse,  
& suum cuique tribuisse jus &  
æquum distribuisse dicatur?  
Sile. Non enim cymbalum  
hoc ad Jctorum aures; nec e-  
go crediderim, nec mecum  
forfan Judæus apella. Roma-  
nus quàm verè sapiens: *Sen. II. Seneca*  
*ep 82.* Hoc, inquit, justitiæ  
convenit, suum cuique tri-  
buere. Et ad hoc ~~leges con-~~  
~~ditas, beneficia lata, poenas~~  
~~repertas esse, ut omnibus &~~  
~~singulis justitia sua, nempè~~  
Personæ aut Rei conveniens  
tribuatur

tribuatur & distribuatur, ex  
mente Triphonini *J. C. t. l. bona  
fides. 31 §. incurrit. 1 ff. depositi.*  
quis unquam ivit, aut ibit in-  
ficias? Nemo sanè. Nisi cui  
ipsa Themis infensa. Sic

*Justiti* ~~justitiæ~~ imaginem formâ at-  
*at in a*  
*30.* que filo virginali, Dæ instar,  
dextrâ gladium tenentem,  
sinistra lancem suspendentem  
ab antiquioribus rethoribus  
& pictoribus fieri solitam,  
omnibus constat; quò gladiò  
in facinorosos animadvertere;  
*l. impium. 3. ff. de jurisd. l. 6.*  
*§. 8. de offic. presid.* bonorum  
verò opera ex æquò pensitare  
posset. *l. 1. §. 1. ff. de I. & I. vel,*  
ut Agell: *l. 14. noct. att. c. 4. me-*  
minit;

minit : aspectu vehementi & formidabili: luminibus oculorum acribus: neque humilis, neque atrocis, sed reverendæ cujusdam tristitiæ dignitate. Scilicet, ut iudicis contra improbos severior & vehementior, erga bonos verò remuneratio sit largior. Quanquam quibusdam favitiæ magis, quàm justitiæ idæa fuerit nuncupata; Ast, ut sit; ἀφ' ἧς δικασπραγμάτων βέλεσται τὰ δίκαια, ( addo ego μή ἀκροβόδικαια. i. Eth. c. i. ex l. placuit. 8. C. de jud. ) debere Aristoteles monet : cùm, ut artis Medicæ finis est, conservare & restituere sanitatem; sic

sic Jurisprudentiæ sanitatem  
 Politiarum, quæ est Justitiæ,  
 ut non minus verè quàm ele-  
 ganter ~~J~~Ctorum ille apex,  
<sup>Wesenberg.</sup>  
<sup>Wesenberg.</sup> ~~V~~Vesenbergius dixit, quòque  
 ad eandem modò pervenia-  
 tur, insufurrarit. *in parat. ff. de*  
*I. & I. in prin.* Nempè jus Ju-  
 dex noscat, (verba sunt ipsius  
 antecessoris, leviter immuta-  
 ta) & quid quaque in re ju-  
 stum, injustum, æquale, in-  
 æquale sit, ratione & studio  
 exquirat: idemque exquisi-  
 tum & cognitum scienter red-  
 dat, & in usum fori publicum  
 educat, ac omnibus rerum hu-  
 manarum actionibus, cùm  
 publicis, tùm privatis rectè  
 atque



atque æquabiliter accommo-  
 det. At unde ista? nonne  
 ex Hippocrate, vel quodam  
 Galeno? non sanè; sed ex ipsis  
 juris Romani, Saxonici, &  
 quod priori loco debuissim,  
 Canonici fontibus, æquitatis  
 rivuli limpidissimi, non rigo-  
 sæ lacunæ, veniunt delucendi  
 in Rempubl. verùm, ut viator  
 non multùm aberrabit, si se-  
 mitam, quam est ingressurus,  
 optimè noverit, & triverit sæ-  
 piùs: Sic judex si justam calcâ-  
 rit tramitem æquitatis. A  
 quâ cum hoc seculo Astréa  
 verè fugatâ & necatâ, quos-  
 dam longissimè aberrare judi-  
 ces clarâ luce

B

quum

-----quum Phœbus utrâque  
 Distat idem terrâ, finditq; vaporibus  
 arva,

clarior quibusvis appareat fa-  
 nis; revocata é coelis Astrêa,  
 quo modo Justitiæ recta sit in-  
 vestiganda orbita, investiga-  
 taque piè & justè insistendum,

ἐπιτροχάδην investigare

libet. **D E V S** ò

*Gnatibus adsis!*



**CAPUT I.**



## CAPIT. I.

*Judiciorum Necessitas*

ET primū rectā, non per po-  
 Esticum cum Ulysse aut Si-  
 none mihi eunti, sed ipsam Ae-  
 quitatis semitam incunti, pri-  
 mā quasi fronte se videndam  
 exhibet summa Judiciorum  
 N E C E S S I T A S ; &  
 ea duobus quasi collocata sub-  
 fellis, R E R U M scilicet &  
 H O M I N U M.

B 2000 Ut

*Percipit* Ut enim, ( ceu Democritus  
*entis* summus suæ ætatis Philoso-  
 phiæ tribunus, conquestus est, )  
*Veritas* δὲ θυγατὴρ ἢ ἀλήθεια, imò ac  
*Jovis*  
*filia.* profundo demersa fluente,  
 cognitu difficilima: sic juris  
 & æqui ἀρεα, & ardua penetra-  
 lia, non nisi Prudentioribus  
 obvia, & in quibuscunque ne-  
 gotiis cognita; quorum ad  
 responsa, velut ad Delphicum  
 quoddam civitatis oraculum  
 fugiendum.

Quod enim Sacerdotes De-  
 o; hoc saniores justitiæ Præ-  
 sides debent Astrææ: cujus in  
 foro, l. i. §. i. ff. de l. & l. & ibi  
 gloss. velut in suggestu, & fano  
 versantes, instar Apollinis  
 sacer-

sacerdotum κερίας δόξας, ἰσόντες καὶ νόμιμον distribuere, officii & conscientiae instinctu admonitos, decet. Nec sanè, levi ex causâ ita decere, *Salustium in frag. Adi. Nat. Corn. l. 4. c. 5. Arnif. Polit. cap. 15 f. m 345.* hîc audi loquentem: Ego, inquit, ita comperi omnia regna, civitates, nationes, eò usque prosperum habuisse imperium, dum apud eas vera, *Vera* (audi! vera,) consilia *Consilia* valuerunt.

Et Ciceronem: *in Catil.* Non viribus aut velocitatibus, aut celeritate corporum res magnæ geruntur; sed consilio, auctoritate, sententiâ. Venustè!

30 CTMBALUM  
nustè! Inde enim Prudentes  
& Prudentissimi, (quàm verò  
multi, guttâ sapientiæ ne obi-  
ter quidem madidi, iniquè!)  
hodie indigitantur iudices, ut  
qui honesta & turpia, utilia  
& noxia, licita & illicita, non  
universim, sed sigillatim in  
universis vitæ discernere no-  
verint negotiis.

*Pruden-  
tia.* Prudentia siquidem Judici-  
orum omnium & rectorix, &  
directrix est, quæ maximè li-  
teris historiarumque lectione  
acquiritur. Nam ceu ii, qui  
viam ad mare ignorant, am-  
nem sibi quærunt comitem,  
quò perveniant; non itidem

Judices

Judices Prudentiæ fontem,  
quò ad vastum illud multisque  
difficultatum procellis conci-  
tatum juris Oceanum.

Quo vago freto tandem il-  
lati, ne & vago circumferan-  
tur motu, itidem pondere, at-  
que saburrâ Prudentiæ Acqui-  
tatis navem sistere, atque or-  
dine remis singula controver-  
siarum vela ligare, convenit.

Et hoc Alfonso & Alexan-  
der Severus acri pectoris acie  
non solum videre, sed & Ani-  
mam Justitiæ, Prudentiam &  
Historicas esse, intellexere.  
Quorum ille consiliis togæ &  
militiæ nullos nisi Literatos

& historicos, adhibebat: hic consiliarios optimos Mortuos, hoc est, historiarnm libros, esse, aiebat.

Sapienter! ô Principes sapientes! Homine enim, Terentianus ait Mitio, *in Adelph. act. 1. scen. 2.* imperito nunquam quicquam injustius, Qui, nisi quod ipse fecerit, nihil rectum putat. Ego, inverso sensu, Homine perito nunquam quicquam justius, qui, nisi quod æquum, rectum putat, rectè dixero. Unumquodque enim, postquam ex involucris suarum difficultatum erutum est, tum demum repetitâ perpensione examinat, ru-



nat, ruminat, & ad Lydium lapidem revocat, aut ad incudem, aut ad ignem, hoc est, justitiæ reflexionem; metallorum more, quorum probitas illis legibus exploratur; ut de suo illud mihi Belgicus literatum Hercules Scaliger *Exerc. Scalig.* 307. *sect. 5.* huc accommodandum conniveat. Quid? quod non rarò, sed frequentius accidere, ii, qui ad clavum sedent, experiuntur, ut perplexa, captiosa, sophistica, cornutaque occurrant tractanda, dirimenda, seponenda; quæ sanè, non nisi discretus & prudens judex rectè distinguere, juris ariete frangere,

B s

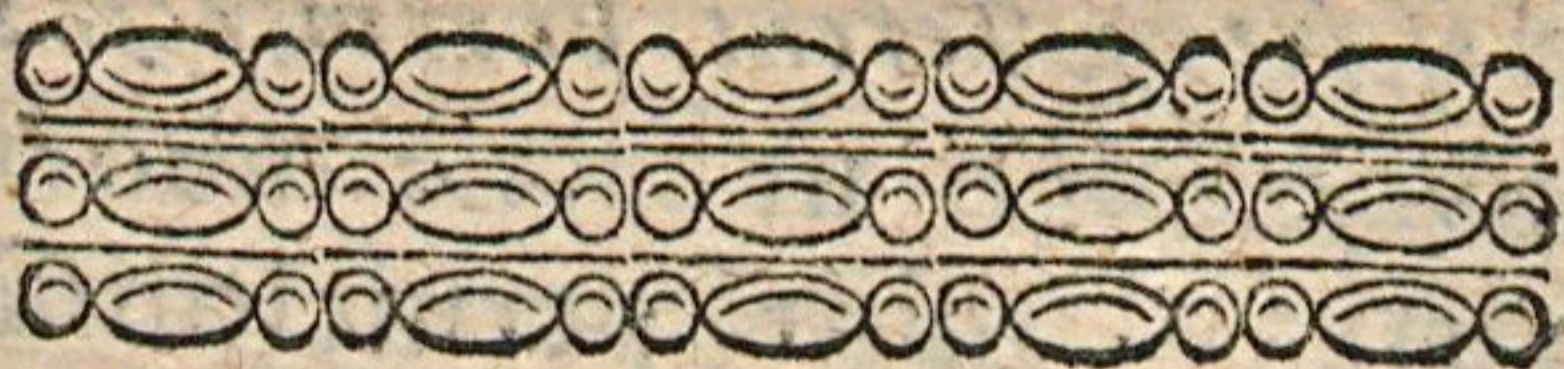
&amp;

& uno veritatis spiritu diffare  
 noverit; ne scilicet ullus ini-  
 quitatis remaneat torrens, ne-  
 ve perniciosus sub specie æqui,  
 error existat.

Non enim, ut in armato,  
 sic togato minus bello fides  
 veri servanda, *l. s. ff. de pact. u-*  
*bi Interpp.* cum de veritate non  
 minus, quàm de victoriâ  
 sollicitum esse, ju-  
 dicialium sit.



CAPVT II.



## CAPUT II.

*Progressio ad Requisita Iudicium.*

**J**Am ob' Hominum vel Na-  
turam vel Malitiam, &  $\omega$ λεο-  
*νεζιαν* **JUDICIA** Ne-  
cessaria esse, quis, quæso, non  
videt, nisi **TIRESIAS**, vel  
planè noctua?

*Mille hominum species, &  
rerum discolor usus.*

*Velle suum cuiq; est, nec vo-  
to vivitur uno.*

**B. 6. Pers.**

*Pers. sat. 5. Terent. Phorm. act. 2. scen. 4.* adeò ut facile suboriri rixæ possint perniciosissimæ, non nisi iudicium prudentiâ, scientiâ & sententiâ antedirimendæ-quàm in flammâ erumpant gravissimas, & totam conversationis conflagent *Φιλανθρωπίαν*. Nam ut vetus sonat

*Et neglecta solent incendia sumere vires.*

Adeò, ut etiam Aristotelis monitu *5. Polit. 4. Lips. 6. Polit. 5. τὸ μακρὸν φυλάττειν*, & parva initia præcavere debeat iudex.

Quid quod nemo hominum adeò sit *τελεῖων*, ut omnes perfectionis partes ac numeros, &

ros, & velut in lineâ rectâ,  
omnia æqualia, non itidem  
curva, complectatur? Sed  
potius omnibus hoc insitum  
improbitalis & nequitia, ut  
vel amore impulsî; vel odiis  
irritati; vel malevolentia cir-  
cumfusi spumâ; vel livoris  
puncti stimulis: ambitione ex-  
timulati, hujusque individuâ  
comite, avaritiâ incitati, cum  
vi opertâ, tum occultâ fraude  
alios lædant. Unde lites &  
contentiones gravissimæ:  
queis, Legibus occurrere, &  
aquam ex ipsius juris fontibus  
haustam, ad extinguendum  
suborientium favillarum &  
rixarum ardorem, aspergere,

B 7

l. quidam

*l. quidā existimaverūt. ff si cert. pet.*  
 ex iudices officii monitu du-  
 cuntur.

Jam colligantur suffragia;  
 & facto Senatusconsulto Ne-  
 cessitatem iudiciorum videbis;  
 & sublata, non aliter ac Phœ-  
 bum Cimmeriæ, omniū malo-  
 rum eclipses sequi adstipula-  
 beris.

Quapropter de hac amplius  
 silco, & ad REQUISITA  
 iudicum, non illorum tumul-  
 tuosorum, sed saniorum rectā  
 pergo. Homericum tamen  
 iure præfatus:

*εἰ δύναμαι τελέσαι γε, καὶ εἰ τετέ-  
 λεσμένον ἔσται.*

*Si facere id possim, fieri aut res  
 ipsa potissit.*

Tu

CURIAE.

39

Tu iudex arrige aures ! sed  
& tu LECTOR AMICE,  
favoris tui accommoda au-  
ram ! Vos, inquam, quibus in  
hæc centuriata Themidos co-  
mitia venire fas est, frequen-  
tes ad signa adestote, singulis-  
que, ut æquissimè prolatis  
calculos adponite,  
ex copiosâ & ube-  
re consilii ve-  
stri urnâ.



CAPVT III.



## CAPUT III.

*Requisita Iudicium.*

Sunt autem numero quamplurima ; adeò, ut omnia recensere Periclèa vix queat Suada. Nos paucis è catervâ magnâ, pauciora liberè libabimus ; omnia enim haut fert occasio, nec omnium ut pagina capax sit, metuendum.

Et quidem, cum in iudicio triplicis officii consideratione opus sit, *l. ille à quo. 13. §. pen. ad S.C. Trebell. c. forus. de V. S. l. minor. 62. ff. de jud.* ACTORIS, REI, & JUDICIS.  
Initi-



Initioque statim de prioribus; *l. pen. C. de sent. & jur. l. 18 de jurisd. l. 2. §. r. de jud. de hoc* verò ultimo constet loco, non etiam immeritò fecero, si missis prioribus cursim, & tribus, quod dicitur, literis, Judicis persequar officium.

Hoc igitur melioris disciplinae gratiâ venustè juris Tribuni in Nobile & Mercenarium distinxere. Ut scilicet, illud sit, ubi iudex nullâ præcedente obligatione, solâ juris auctoritate extra ordinem, vel ob aequitatem præcipuam, in delinquentes inquirat; personis miserabilibus, vel non legitimè natis, aut infamiâ nota.

*Officium  
Judicis  
duplex*

*Nobile*

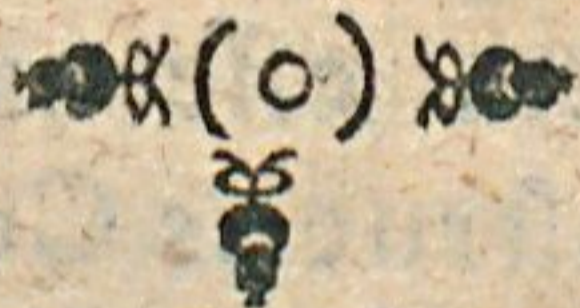
notatis, succurrat; aut sine respectu adversæ partis officium suum interponat. *l. congruit, 13. de off. presid. l. 24. ff. de minor. l. 50. de hered. pet.* Hoc, *Merce narium* quod actioni propositæ sit subiectum, & huic soli serviat, atque hujus limitibus concludantur. *Bart. Iason. & alii. in l. 1. de jurid. Pet. Heig. Inst. de off. Jud.* Nos, cum Justiniano, *d. r. Inst. de offic. Jud.* quod secundum leges, & consuetudines rationabiles causas litigantium disceptet, & dijudicet, officium judicis esse pronunciamus. *Judicis officium*

In quò sanè, cum frequentius & vehementius, Procyon,

&

& stella vesani Leonis, *Horat.*  
*lib. 3. Carmin. Od. 29. Stroph. 5.*  
 Iudices tumultuosiores urat;  
 jure sub umbratiliam pergu-  
 lam, deflexis è sylva Iustitiæ  
 bis quatuor frondibus, topia-  
 rio opere, incurvandam, e-  
 runt reduceudi.

Mitis mihi esto ô Themis!  
 ut tollam, aut saltem dextrè  
 hunc furorem profligem, &  
 rectà in Capitolium ve-  
 harmore victoris.



## CAPVT IV.



## C A P U T I V.

*1. Pietas in Iudice regis:*

**I**Taque, facili pede juris ingrediar nemus, ex illo primam succrescentem frondem, quæ Pietatis & Religionis ramulis viret flagrantissimis, decerpturus. Quam transferam, & ad hanc quasi umbram inflectam.

Ευσέβειαν igitur omnis Ἐβραίων originem esse ex Biblico mecum instrueris Codic: ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου. Vide Proverb. 1. vers. 2. Der HERR GIBT Weisheit. Ps. c. 4. vers. 5. Ps. c. 13.

Et c. 13. vers. 14: c. 8. c. 15. 16. 19.

Exod. 18. Paral. 19. Sap. 16. Psal.

2. Et concinnè Cyprianus:

Consiliorum divinatrix lex di-

vina. VIR BONUS, in-

quam, & PIETATIS A-

MANS Judex ESTO.

Hæc scala ad tranquillum

juris, sed & Dei, ducit Olym-

pum.. O utilis scala! ô salu-

bres & amœni pariter gradus!

amœni? certè amœni: Jucun-

ditatem habent incredibilem,

& incredibili gaudio judicis

animuni, conscientiam, beni-

volentiam, pascunt, firmant,

augent. Apud Homerum, *Homerus*

Odiss. 9. Plin. lib. 3. nat. hist. c. 17.

Et lib. 22. c. 21. Poëtarum illum

Phœbum,

Rhœbum,

— ὅστις λωλοῖο Φάγοι μελι-  
ηδέα καρπὸν,

ὅτι ἔτ' ἀπαλείλαι πάλιν ἠθέλεν,  
ἔτ' νεέθαι:

Quicumque Loti comedif-  
sent, suavem fructum renunci-  
are noluit, nec redire.

Sic Pietatis frugibus refer-  
tus J U D E X, à Justitiæ  
oris flectere recuset.

Ecquid enim Judex, hujus  
non initiatus sacris? certè  
throno & foro arcendus, ut  
Lucifer olympo. Ecquid

hâc

hâc seposita justitia? Umbra  
iniquitatis.

Nam ceu Fama cum vita &  
existimatione pari ambulat  
passu: *l. justa. 19. ff. de manum.  
vind.* sic cum Religione justiti-  
a. Imò ut terra sine ner-  
vis non teritur: sic nec un-  
quam sine hâc constans justiti-  
aë resta; nec jus & æquum  
videbis, sine hujus quasi con-  
spicillis.

Quid multis? introspice  
modò, quosdam nostro ævo  
in Themidos regno æquè &  
justè **C L A V U M** te-  
nentes, & ab hujus quasi ju-  
bare, quod **ACUTIORES** luscio-

so coete

fo cœterorum insipidorum  
 grege cernant, non infitebe-  
 ris. Vos, igitur, vos dico,  
 quorum præcordia de melio-  
 ri luto Minerva, & Themis ef-  
 finxêre, Iudices, Justitiam fo-  
 vete, & Pegaso Aequitatis,  
 sed non cum Icaro sine pen-  
 nis, hoc est, sine Pietate, per  
 alta, & ad alta Themidos spa-  
 tia evolate, & excurrite.

Fulgidum, mehercules! de-  
 cus Pietatem colere! Et quid  
 majus, quid acceptius in The-  
 midos regno peragi? aut quod  
 Reginae Justitiæ ministerium  
 exequi? quod telum Martiali-  
 bus ingeniis ad sedandos con-  
 troversiarum æstus, quos  
 turbidis



turbidis vel labris, vel mani-  
bus excitârunt, esse posset pe-  
netrabilius? Procul ô procul  
este profani: totoque absisti-  
te luco! Improbis salutem  
concredere publicam, est lu-  
po ovem, Alcinois hortos  
committere capro.

Licet  
etenim, rerum gerendarum  
usu & experientia præstent,  
quintamen scientiam à Justi-  
tia & Pietate remotam, non  
Sapientiam, non Prudenti-  
am, sed multis è fraudibus  
confutam malitiam dicen-  
dam esse, nemo negabit nisi  
Malus. *Cicer. 1. offic. Lips. 2.  
Pol. p. f. m. 24.* Nam, ut vetus  
Comicum apud Suidã habet:

C

ξύλον

α. ξύλον ἄγκυλον εἰδέποϊ ὀρθόν, Li-  
gnum distortum nunquam fit  
rectum;

*Nec laurus fundit glandes:  
nec taxus olivas*

Poetae verbum est. Unde,  
Bonum virum commune bo-  
num, dici posse, nonne quis-  
quisque affirmabit B O N U S?  
Commodè N A S O! 6. Fast.  
vers. 647.

*Sic agitur censura, & sic exem-  
pla parantur;*

*Cum Judex alios, quod mo-  
net, ipse facit.*

Et

CURIAE.

Er Horatius ait; Patrem suū,  
cū sibi virtutis & officii trade-  
ret monita, potissimūm Ju-  
dices, eorumque laudabiles  
actiones introduxisset.

— — — — — sic me  
*Formabat puerum dictis; & si-  
ve jubebat,  
Ut facerem quid, habes auto-  
rem quo facias hoc  
Unum è iudicibus scelestis obji-  
ciebat.*

Nec temerè, & sine iudicio  
forfan objiciebat mi Poëta!  
Speculum omnis rei, cui op-  
ponitur, refert imaginem; sic  
Vir Bonus schema virtutis.  
Et Poëtæ jocantur: Vene-  
ris pullos

52 CTMBALUM  
ris pullos teneri venustate a-  
masium, quâ flaccescente con-  
ferant aliò amorem. *Juven.*  
*Sat. 6. Terent. Heaut.* Hic sub-  
latâ Pietate magis Dices pul-  
li, aliò in iudices favorem.



## C A P U T V.

### *Prudentia.*

**P**ietatem inflexi; addo huic  
alterum furculum; quem  
illum? *φεγννω.* P R U-  
D E N S, ajo, J U D E X  
E S T O. Hic auriga Pruden-  
tiæ si absit, totius iudicii cur-

rus &

rus & cursus ruer? nec Eques  
 dicetur, nisi qui calcaria,  
 phaleras aut torquem virtute  
 meruerit: sic nec iudex, qui  
 nulla Prudentiæ specimina e-  
 diderit. Amplius. *Δίας οἱ πα-  
 λαίοι πάντας ἐκάλειν τῶν βασιλεῖς.*  
*Nat. Comes. l. secund. cap. prim.*  
 at cur? Prudentes erant: *Ἐξ-  
 λία* gaudebant: *σύνεσιν* occupa-  
 bant: *Ἐγνωμοσύνη* utebantur:  
*δεινότητᾶ* noverant: *μνήμην* habe-  
 bant. *Aristot. 6. Ethic. cap. 10.*  
 Hinc animosè Plato, *Ep. 7. &  
 lib. 6. de LL. Apul. in lib. de  
 Philosoph. Niceph. Blemidas in  
 Logic. cap. 1. Boët. 1. de Consol.  
 prof. 4. tum fore Resp. felices,  
 si eas aut Philosophi rege-  
 rent; aut*

rent; aut Reges Philosophiæ  
studio deferrent aurorem, a-  
jebat. Annuo mi Plato! an-

*Domiti  
ang.*

nuo; indomitiq̄ue Domitia-  
ni, *Sueton. in Domit.* & Judæo-

*Vespasia,  
ang.*

rum vespillonis Vespasiani  
favum improbō edictum, quō  
Iophos viros urbe pepulerūt.

O militares & feroses belu-  
as! Hominum, non ad homi-  
num tutelam, sed necem, na-  
ta monstra! ō rustica & bar-  
bara ingenia! quorum votis  
universa literarum humanitas  
jampridem fuisset ad Gara-  
mantas usque & Indos relega-  
ta. Quod enim hirsuti isti  
cilonēs in juventā non didicē-  
re, aut cavere non potuēre, in  
aliis damnant optantq̄; sepul-  
tum, O

tum. O sapientes contrâ! & pruden-  
 dentes, quibus natura illa dedit ra-  
 tione uti; quibusq; radices insite  
 artis & legis: Imperatoriam n.  
 majestatem, inquit juris & æ-  
 qui religiosissimus noster Im-  
 perator, *in Pref. Inst. ubi Dd.* non *Justin.*  
 solùm armis decoratam, sed  
 etiam legibus oportet esse ar-  
 matam; ut utrumq; tempus, &  
 bellorum & pacis rectè possit  
 gubernari: ut Princeps Roma-  
 nus victor existat non solùm  
 in hostilibus præliis; sed etiam  
 per legitimos tramites calu-  
 miantium iniquitates expel-  
 lat; & fiat tam juris religiosissi-  
 mus, quàm victis hostibus tri-  
 umphator. Et unde, quasò, tanto  
 eũ splendore olim Roma triumphaba-  
 C 4 bant, &

bant, & in Capitolium deducebantur victores nisi hâc comitati Diva? Minervæ olim non immolabantur capræ, quia oleam rodunt: sic Templo Themidos arcendi lutulentiporci, queis Prudentia, & Prudentes foetent. Pessi-

*Valerij Licinij* ma sanè vox (Valerii Licinii, & non planè bovina, qua literas pestem, Prudentes verò Virus Reipublicæ esse evomebat.) *Euseb. lib. 8. cap. 3. Nicol. Reusn. in symb. Impp. class. 1. fol. m. 226.* Ast quid mirum, si rusticis moribus, & literarum expers homo, (si homo, & non fera belua, dicendus) qui

ne



CURIAE.

ne nomen decretis subsignare poterat, ista effutiit: Sapientior & oculatior Rudolphus I. Romano - Germanorum Imperator semper Augustus; qui melius BENÈ imperare, quàm Imperium ampliare frequentius dicebat. Nam

*Rudol.  
I.  
Imp.*

*ἰχὺς καὶ τεῖχος, καὶ ὄπλον σοφῆς ἢ φρονήσις:*

*Et vis & murus, & telum Sapientis Prudentia est.*

ut catè dicebat Pythagoras. Et Isocrates ad Nicol. non iniquè; φυλακὴ ἀσφαλεστάτη ἢ ἑαυτῶν φρονήσις: Optima custodia Re-

C s gis ipsi-

gis ipsius Prudentia. Eleganter! Quod enim acies in oculo: hoc Prudentia in animo, teste Sophocle:

ὡς ὄψις ἐν ὀφθαλμῷ,  
ὁ νῦς ἐν τῇ ψυχῇ.

Et hoc est quod Poëtae, Chreunti Tiresiam; Polieidum Minoi: Palamedem Ulyssi: & ipso Jovi Prometheum socios fingant; docturi Potentiam & Prudentiam se invicem amplecti & favere.

Et reverâ ita est, ut Græcus Poëta olim cecinit, Panacæam stillare ex crinibus Apollinis, felicemque esse civitatem, in quam guttæ eius decidunt, quoniam *in Apoll. Call.*

CURIAE.

59

ἡ Φρόνησις ἀρχοῦσι ἰδιῶσι ἀρετῇ  
μόνη: *Arist. 3. Polit.* Prudentia  
imperantis propria & unica  
virtus. O ergo infelices Resp.  
quibus præsunt **INSIPIDI!**  
O felicissimas quibus Pruden-  
tes! Laudanda mehercules! ve-  
terum vel Prudentia, vel Mo-  
destia, quâ dubias causas vel  
sublatas penitus, vel gravissi-  
mas in longissimum tempus  
translatas fuisse *Agell. lib. 12.  
cap. 7. & Val. Max. lib. 8. cap. 1.*  
memorant, & approbant ex-  
emplo. Nam cum mulierem  
Smyrnæam, quæ necati, ex  
priori viro enixi, filii, quem  
vitricus ipsi infensus privi-  
gno, **O P E M** ferentena-  
turali

*Insuper  
tata.*

C 6

turali

turali filio occiderat, dolore commota, & secundum maritum, & filium veneno sustulerat, ut ita parricidium parricidio ulcisceretur, P. Dolabella Pro Consul consideranter & mansuetè Athenas ad Arcopagitarum Cognitionem relegasset, quia ipse neque liberare cædibus duabus contaminatam, neque punire eam, justo dolore compulsam, sustinebat; inspectâ causâ, & Accusatorem, & Reum post centum annos adesse iusserunt, eodem moti affectu, quo Dolabella. Ast auctoritate propriâ sibi jus Mulier dice-

er dicere non debuerat : l. 1.  
*S. 1. quo legato. l. unic. C. ne quis in  
 sua causa. jud. & plus sit homi-  
 nem veneno extinguere,  
 quàm gladio; l. 1. de Venef. &  
 math. Gomez. Resol. c. 3. de Ho-  
 micid. fol. m. 472. quia crimen  
 alevosiae & proditionis com-  
 mittatur, ideoque meritò pœ-  
 nâ fuisset aggravanda, obji-  
 cis? Collineans judicatio?  
 Sed nec Areopagitas, nec Do-  
 labellam facinus sat arrox ap-  
 probare; verùm, ob instum  
 matris dolorem pœnam re-  
 mittere, voluisse. Cum pro-  
 ter favorem publicum plerun-  
 que consideretur, ut si incer-*

62 CTMBALUM

ta sit criminis qualitas, poenæ  
minuantur; & potius clemen-  
tiæ, quàm severitati judican-  
tes studere, debere, *l. respi-*  
*ciendum. in pr. ff. de poen. & Dy-*  
*nus c. odia. 15. de R. I. in sexto. f.*  
*m. 159. Regero. Imò, ex Ari-*  
*stotelis, 4. Eth. cap. 5. & Plato-*  
*nis Alcibid. 11. mente, Anepa-*  
*gitas, ut qui τὰ αὐτοῖς ἀγαθὰ, καὶ*  
*τὰ τοῖς ἀνθρώποις δύναται θεωρεῖν,*  
*Φρονίμης* pronuncio. Quàm

*Salo.* præclarè igitur, ut omnia,  
*mea.* Salomon Rex ille, *Φρονήσει,*  
*καὶ δυνάμει, καὶ πλεῖστον, δυνατός*  
*πειφανής,* tùm in primis illud  
voce planè Divina, Si, in-

quit,

CURIAE.

63

quit, inclinaveris cor tuum  
 Prudentiæ, tunc intelliges  
 justitiam & æquitatē. Et iterū  
 Prudens Rex, est populi firma-  
 mentum *Proverb. 6. vers. 26.* Il-  
 lustre profectò, & planè Regi-  
 um Eulogium! Sed nec so-  
 lūm hoc dicit, verūm - pro-  
 prio - etiam confirmat exem-  
 plo; ut qui, nec Junonis o-  
 pes, nec Plutonis divitias,  
 nec gloriam superbam, sed so-  
 lūmmodò *Φρόνησιν*, (audi Ju-  
 dex, & imitare!) petebat.

Sed quare hanc? ut sci-  
 ret Populum J E H O V A E  
 regere, & judicare. 3.  
*A E G. s. Proverbior. 7. vers. 7.*

110

celsissimi,

celsissimum votum! Nam, ut  
 Lipsii simile habet, 1. *Polit.* 7.  
 ut architectis opus nullum re-  
 ctè processerit sine libellâ & li-  
 neâ: non item iudici sine nor-  
 ma hâc directrice. Rursus.  
 Quis navem mihi dirigat, sine  
 ferro, quod affricavit Sideri-  
 tes: sic nemo Rempubl. sine  
 mente, quam afflavit illa  
 Diva. 3. *Polit.* 1. Expressi-  
 us Jurisconsultus; Baldus in l.  
 2. de *Sent. ex brevit. dic.* qui du-  
 o grana salis pectori iudicis in-  
 spersa exigit; Prudentiæ u-  
 num, quod scientia juris; Cō-  
 scientiæ alterum; quod poste-  
 rius omninò fulciet, illo pri-

ori



ori refertus. Hoc est, si non post suspendium denique dijudicet, an dignè fur debuerit strangulari; quod olim ita contigisse, vulgi fama est: imò adhuc hodiè in Curias communis est praxis, ut priùs exequatur, post quasi per nebulam notum & auditum inquiratur.



## CAPVT VI.



## CAPUT VI.

VERUM, ignorantiae em-  
 plastrum, & carapotia à Ju-  
 risconsultis petat, injicis?  
 Audio. Et partim cum Lip-  
 sio 3. Pol. 3. & Arnif. Pol. 16. f.  
 m. 381. approbo, sed & mise-  
 rum, imò miserrimum, qui  
 ex alieno pectore judicandi  
 honestatem emendicare ir-  
 ritatur, proclamo. Quomo-  
 do enim, inquit Imperator  
 Novell. 82. in prin. non ma-  
 ximum vitium erit Reipubli-

ca, non

cæ, non eis, qui ex se, quid agendum sit, lites tradere, sed sinere eos quærere alios, à quibus liceat discere, quæ ipsos in iudicando eloqui deceat? Et qui secundum leges, (quod omninò debet, §. 1. Inst. de offic. iudic. d. Novell. c. 13.) si eas ignoret, iudicabit? Ad suffragium voco insuper Perfas & Aegyptios. His iustitiæ pictura libris Legum circumgyrabatur, in signum doctrinæ, qua iudex polleat? Illis risui erant Romani, eò quod indocti iudicio assiderent; docti verò his post terga assisterent. *Reusn. symb. Impp. class. 2.*

f. m. 207.

*f. m. 207.* Utinam verò ! & ô iterum utinam ! nostro ævo Curias inire Perlae & Aegyptii possent redivivi, quàm omnia, alma Themis ! cernerent inversa ! imò ronchis & cachinnis hodiernos exciperent Caligulas, qui contra jus, *l. ult. C. de Postul. i. & ff. eod. l. nemini. ubi Bart. l. jubemus. C. de ADVOCATIS. divers. judic. Rosbach. in proc. tit. de adv. honestatem & æquitatem, Sartores, Fullones, Pelliones, Plastas, & alios temerarios, malunt in judicio causas agere, quàm Themidos sub vexillo militantes viros ! Et tamen*

Pruden-

Prudentum volunt inscribi albo? tam scilicet, quam Lucifer Sanctorum.

Nisi fortè, ut Desperatio Monachum, sic *ἀσώλια* Advocatum facere joco -- serio mihi obsipent. Tempestivè! profligabo; modò adsit puer cum spongiis, qui in procinctu abstergat vulnera. Ordi-or. Ita, ajo, malo augendo in perniciem hominum Mali exurgant hi *γλωσσογάστορες* & *haleciperæ*, ut undique ranarum instar, ex impudentis cerebri cavernulis lites coaxent, coaxatis frigidam subdole aquam suffundant, imò

aliàs

aliàs pacificos; irruent & excitent ad litigandum. Tantum autem abest, quo glorioſæ vocis confisi munimine laborantium spem, vitam, & posteros defendant, quod de veris causarum patronis exigitur: *l. 14. C. de Advocat. divers. judic.* ut potius summum infamiæ stigma clarissimo & gloriosissimo *J*Ctorum nomini inurere videantur.

Theologorum choro Hæreticos; Medicorum Veneficos, Circumforaneos Pharmacopolas, & dentilegas vetulas; Philosophorum Sophistas excludimus. Quidni

ergò

ergò augustissimo Jctorum  
 synedrio Illyricos istiusmodi  
 socio - fraudos. Et quemad-  
 modum ubicatnifices, lido-  
 res, pollinctores adducuntur,  
 signum est cadaveris sub tecto  
 latentis: ita quoque tibi pessi-  
 mi illi & impudentes vespillo-  
 nes manu - tenentur, signum  
 est justitiæ jam jam periturae,  
 quod nisi quis viderit Saturni-  
 as lemas oculis illius inesse,  
 jure adfirmabo.

Fuge ergò ! Properè fu-  
 ge hujusmodi fori tintinna-  
 bula, & crumenimulgas ! fuge  
 viles halecum nundinationes!

moro.

morologifatos fuge! nec enim legis Juliae poena, quâ eos, qui scelestam factionem adversus viros illustres, inierint, gladio puniri debere ab Impp. est sancitum, *l. quisquis. 5. in prin. C. ad l. Jul. Majest.* tibi erit formidanda.

Interim non nego, eandem poenam etiam in illos latam, qui simile quid adversus Imperatorem tentârint. St! vox, nescio cujus, in aurem mihi susurrant: Benè agunt! rhedam luto inducunt, nobis educendam. Apage! & Pomponium *l. nam hoc. 14. ff. de condict. indeb. & l. jure 206. ff. de R. I.* audi; Hoc, inquit, naturâ



CURIAE.

73

tūrâ æquum est, ne cum alte-  
rius damno quis fiat locuple-  
tior. Et sæpiùs fit, ut hoc qui  
effutiunt, prægnantes esse di-  
cas, non veritatis, sed rapaci-  
tatis foetu.

Sed subsisto. Et cum suprâ  
quoque selegerim Prudentiæ  
quædam amoma; ejus robur,  
latiùs pandere acquiesco, &  
minutionibus *πορρομασι*, Ac-  
tatis scilicet & Calumniæ, ceu  
saligneis coarctare viminibus  
pergo. Tu judex dijudi-  
ca, & solve.

✽(o)✽



D

Caput VII.



## CAPUT VII.

**H**Oc igitur Senatus Legifere-  
ri decretum est: JUVE-  
NIS A' REPUBLICA  
A BESTO. *Lips. in Not. ad  
Pol. lib. 3. cap. 5. fol. m. 281. Grā-  
de fulmen! sed cur?*

Ovid. 6. Metamor.

— non omnia grandior etas  
Qua fugiamus, habet; Seris ve-  
nit usus ab annis;

Contrà:

Idem

Idem de Remed. Amor.

*Flexilis est juncus : salices fle-  
tuntur amara :*

— *Robora dura minus. . .*

Adstipulor : Senes meliores,  
& circumspetiores, plusque  
valere umbram Senis, quàm  
gladium Juvenis, cum Baldo  
affirmo. Unde etiam à Se-  
nioribus Senatum *γερασίαν* di-  
xêre. Et Antilochus apud  
Homerum *Iliad. vers. ad Me-  
nelaum :*

*οἶσθ' οἷαι νέε ἀνδρός ὑπερβασίας  
τελέθουσι*

*κραιπνότερος μὲν γὰρ τε νόω, λε-  
πτή δέ τε μῆτις.*

D 2

*Scis qua*

Scis qualia juvenis viri peccata  
sunt, acutior namq; mens,  
imbecille v. consilium.

Esto: ne gent omnes: mihi stat  
sententia dispar.

Nec enim, sed Pindaricum  
illud improbo effatum:

Φύονται γὰρ καὶ νέοις,  
ἐν ἀνδράσι πολὺν  
θαμὰ ———.

Quemadmodū enim fruticē  
interdū fructu lætum, ac flori-  
dum: arborem contra proce-  
ram vetulamq; infelicem,  
sic haut rarò in puero virum  
in viro puerum videmus. Er-  
ras si virtutis, quàm ætatis

cursum

cursum tardiores existimas, optimi Præceptoris  
 DISCIPULUS optimus  
 Putecanus ait.

Unde nec Leges à Judiciis  
 omninò repellunt J U V E  
 N E S ; cum XXV. anno-  
 rum Judicem statuunt compe-  
 tentissimum. *l. Sed si. 9o*  
*ff. de Recept. Arbitr. l. cum*  
*lege. 41. ff. eodem. l. Spurius*  
*6. §. prim. l. Non tantum. 11o*  
*ff. de Decurion. l. Ad rem.*  
*3. ff. de MUNERIBUS.*

Gerhardus Decad. 3o  
 Quæst. 8. Quæst. Pol.

D 3 Dn. Præ

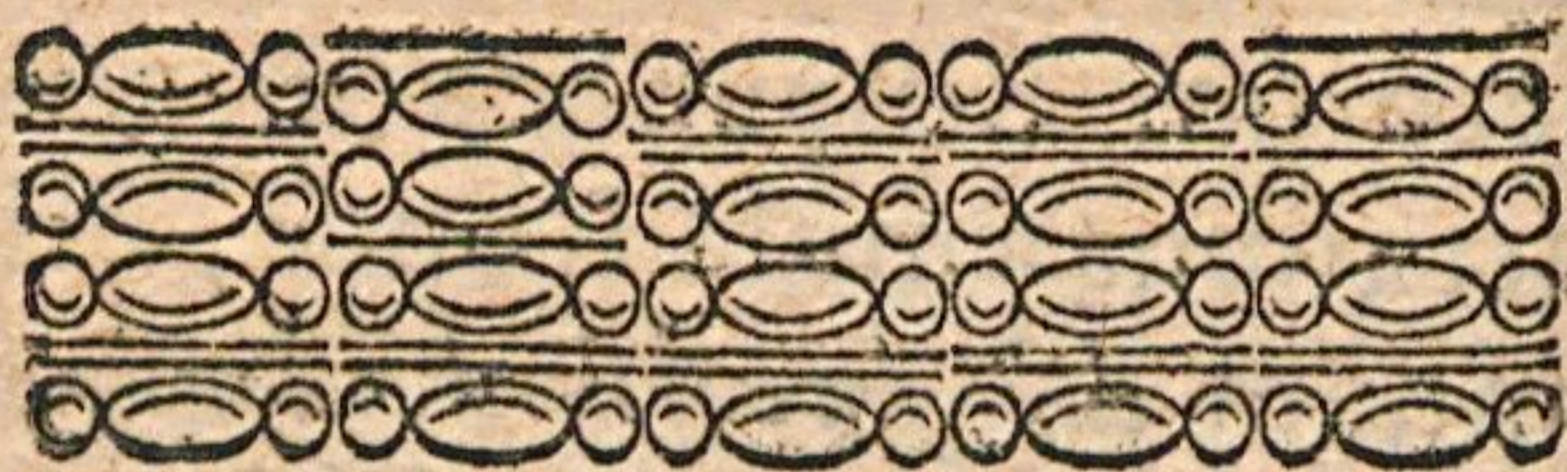
*Dn. Praeceptor Arumæus Collegii  
ff. public. Diss. 7. th. 7.* Et licet  
Romæ olim, nemini liceret,  
consulare Imperium, ante  
X. L. ætatis annum exactum  
capere: tamen pluribus ci-  
tra eum, si quid dignum laude  
Reipublicæ præstitissent, con-  
sulatum gerere permissum, hi-  
storiarum testantur monumē-  
ta. Hinc etenim clari Rul-  
li: Decii laudati: celebres Cor-  
vini: Flamini illustres: deco-  
rati Scipiones, qui omnes a-  
dolescentes, res præclarè ges-  
sere magnas: Politiam auxê-  
re: Nomen, honores, Lau-  
desque ad posteros transtulê-

re. Et

re. Et famigeratissima Venetorum Respublica magnæ virtutibus æmula Romæ, etiamnum ἀνδράπαιδας παιδαγῆγοι, non quidem ut subsellia, numerumque compleant, adjungit; sed ut instar plantæ Scipionibus alligatæ paulatim erigantur. Non enim καθ' ὄλον, quod Homerus *Odiss. II.* ait:

αἰεὶ δε νεώτεροι ἀφραδέχοι.  
*Semper juniores desipiunt.*





## CAPUT IIX.

**J** Am'alterum Dictatoris de-  
cretorio Stylo profero e-  
dictum ; quod est : C A-  
L U M N I I S J U D E X  
A U R E S O B S T R U I-  
T O.

Grave decretum ! & di-  
gnum omnium Curiarum  
valvis , ut aureis inscribatur  
figuris. Imò dignum, ut  
gemmæ



CURIAE.

si

gemmæ incisum instar in auris  
omnium Judicum auribus ap-  
pendatur.

Quid enim? Mendax & ma-  
litiōsa calumnia est infama-  
tio; Veritatis & Candoris ex-  
pers commercii.

Cui qui  
se mancipant *μιαρὸν φύλον*, sce-  
lestum hominum gentis, cum  
falsa crimina tūm consāgui-  
ncis, tūm extraneis intendere  
calumniæ sit proprium, *l. 1. §.*  
*1. ad Senatusconsultum. Turpill*  
*Paulus lib. 1. Sentent. tit. de Calu-*  
*umniatorib. non immeritò di-*  
*xerim.*

Et profectò, cum in  
M A S C U L A M illā,

D

&

82

CTMBALUM

& veracem Divam, à duobus  
quasi præliaribus, & castrensi-  
bus sycophantis calumniæ  
missile destinato ictu eminus  
jactetur, ecqui non posset sup-  
primi. Nam & is qui spar-  
git, & qui avidè calidèque  
aucupatur, calumniator est.  
Præclarè Menander!

*Quisquis est qui calumniis sta-  
tim fidem habet:*

*Aut moribus improbis prædi-  
tus est:*

*Aut ingenium habet prorsus  
puerile.*

Acria verba! & quorum ful-  
mine quilibet arceri debebat,

ne

ne puram illam Veritatis aram  
impuris calumniæ victimis  
profanet. Fecit id, & me-  
hercles augustè fecit! Alex-  
ander terror ille orbis Ma-  
gnus, qui quum ad tribunal se-  
deret, alteram aurem manu  
tegebat, ut servaretur intec-  
gra Reo.

Utraque siquidem pars suf-  
ficienter, & ex æquo audien-  
da, *l. jubemus. 9. cum auth. seq.*  
*l. rem non novam. 12. C. de judic.*  
& utriusque allegationibus si-  
ne affectu locus est dandus; &  
hinc oppidò. quem benè Ari-  
stophanes *in Vespis*: *ἄμφοιν μῦθον ἀκρότης ὅτι ἂν δικάσης;*

D 6

utramque

utramque partem nisi audias  
 nec iudices. Nec etiam o-  
 mnium JUDICIS JEHO-  
 VA E, ante-Paradiso ejicie-  
 batur Adamus, decreto-quàm  
 ubi es? vocaretur; & quare fe-  
 cisti? inquireretur? *Genes. 3. vers.*  
*9. & 13.* Imitare! & Divi Au-  
 gusti apud Senecam in *Claudiâ*  
*apocolocynthosi f. m. 291.* verba  
 altius ruminare: Dic mihi, in-  
 quit, Dive Claudi, quare  
 quenquam ex his, quos, quas-  
 que occidisti, antequam de  
 causa cognosceres, antequam  
 audires, damnâsti; hoc fieri so-  
 let in cœlo? non fit. Ecce!  
 Juppiter, qui tot annos re-  
 gnat, uni Vulcano crus fre-  
 git, quem

CURIAE.

Εἰ-ψε ποδός Τελαγών ἔπ' βηλῆ

θεωρεσίοιο,

*Iliad. α f. m. 32.*

& iratus fuit uxori, & suspen-  
dit illam; nunquid occidit?  
Sed & monumenta narrant,  
fuisse quempiam corporis,  
tāni exilis, ut, soleas plumbo  
muniverit, ne abriperetur  
vi venti: simili periculo Tu  
Judex, stanno veritatis, ne  
calumniæ abripiare flatu.

Prudens erit obsequiosus,  
& cum Aegyptiorum judici-  
bus Saphirum, Veritatisque  
Numen de collo habebit su-  
spensum. *Reusn. class. 2. symb.  
Imp. f. m. 207.* Imò cum Justi-  
niano, per legitimos trami-  
tes calumniantium iniquitates ex-  
pellet. in Præfat. Inst. in pr. Diaboli

D 7

verò

verò vasallus, cum sua reginâ,  
diabolarem, quam meruit, ac-  
cepturus mercedem, cum  
Claudio

Ovid. 3. Met. vers. 272.

*---stygias penetrabit ad undas.*

Cujus in nœniis, ingenti μεγα-  
ληγοεία cantabatur: Potuit ci-  
tiùs discere causas, unâ tan-  
tùm Parte auditâ, sæpe & neu-  
tra. *Seneca dicto loco fol. 292.*

Fiat modò! fiat! sed & ô u-  
tinam! in vivis, ceu olim Ro-  
mæ, *Cicer. pro Sex. Rosc. Amer.*  
sic etiamnum K, quâ veteres  
calumniam scribebant, signa-  
rentur, quò faciliùs istiusmo-

di Di-

di Diabolicæ viperæ evitari  
possent! Interim

*Homines, qui gestant, quiq; au-*  
*scultant crimina*

*Si meo arbitrato luceat, omnes*  
*pendeant.*

*Gestatores linguis, Auditores*  
*auribus.*



## CAPUT IX.

**P**Rudentiæ finem feci: uti-  
nam Judices Imprudentiæ!  
Jam ordo me trahit ad terti-  
um è Themidos luco secan-

dum fru-

**18**                    **CTMBALUM**  
dum fruticem, qui est *δωροφασ*  
*γία*. Pestilens fructus! & o-  
mnium injuriarum Aeolus!  
Ergò: **JUDEX** *ἀδωροφόντος*  
**ESTO.** *Exod. 23. vers. 8.*  
*Deuteronom. 27. vers. 26. Exod.*  
*18. vers. 21. Esaia 5. versu 23.*  
*Syr. 8. Proverbior. 17. 2. Para-*  
*lipom. 19. l. plebiscito. 18. de Offic.*  
*Prasid. Cicer. lib. 5. ad Attic.*  
*Epistol. 20.*

Affabrè honestum plebiscí-  
tum! Quod vel Midam  
quemlibet etiam in ipsâ viâ,  
quæ ad Orci aulam à *δωροφασ*  
*γία* dehortetur.

Itaque macti **IUDICES!**  
patiamini. Ego enim son-

**tico**



tico isto, & nostro seculo  
planè Epidemio C A R C I -  
N O M A T I, emplastrum  
ex saluberrimo Aegyptiorum  
Thebanorumque myrothe-  
cio adhibere conabor.

Hi autem volâ & oculorum  
acie orbem Justitiæ finge-  
bant *εικῶνας*. Quare autem &  
Judices

Alciat. Embl. 59.

————— *capiant nec xenia;*  
*nec se*

*Pollicitis flecti, Muneribus vè*  
*sinant.*

At, ô alma Dice! Argo, qui  
tamen,

*centum luminibus cinctum ca-*  
*pus - ubabebat, &*

& ipso Lynceo, quem in quer-  
 cetis medios arborum trun-  
 cos visu penetrasse, Poëta  
 prodiderunt, acutiores no-  
 stri sunt iudices; aduncatis  
 vulturiis rapaciores. Adeò,  
 ut ne esculentis, & potulen-  
 tis, quæ tamen, nisi intra di-  
 es proximiores prodigantur,  
 accipere lex vetat, *dicto loco*  
*plebiscito. 18. de offic. Præs. con-*  
*tenti,* amictus etiam à clien-  
 tibus materiam cauponentur?  
 sed ô omnium rerum turpissi-  
 mum, maximèque nefarium,  
 ob rem iudicatam accipere  
 pecuniam, precio addictam  
 habere fidem & religiouem!

cum

cum Romanorum disertissimo Rhetore *Cicerone in Verr.* exclamo. Itané volam in hoc quasi Justitiæ thesauro ad raptum efferre Christianorum Judicium? ô gangrænam ferro rescindendam! imò cū Alexandro Severo stipite & fumo, immani profectò, sed tamen fictis istis pestilentialibus digno supplicio, extirpandam! *Aemilius Lamp. in Alexand. Sever. fol. m. 370.* Ubi hodiè Cambyfes aliquis, qui Syſamnis cutem in lora dissectam tribunali superinducat? *Herod. l. 5.* ubi Darius aliquis *δωρολήπις* Prætoris gulam torto fune fracturus?

ubi

— ubi tu lex Iulia? dormis?  
 excitare! & ut olim auri Har-  
 pyas capitis vel deportationis,  
 plectebas poenâ: l. 1. & l. 7. §.  
 hodiè. 3. ad l. Iul. rep. & C. eod. l.  
 fin. C. de poen. jud. qui mal. jud.  
 Novell. 124. c. 2. ita earundem  
 æmulatores ad locum ubi mu-  
 res ferrum rodunt relegato.  
 Merita est enim, & adhuc me-  
 reri pergit, Mercurii ista pro-  
 les, quæ Jus & Aequum, cum  
 omnia ὄνια ἴσ' ἀλάτῃ, *Aristot. 2.*  
*Rhet. 16.* ceu venales extrudit  
 merces; ex alto ridens quid  
 Codex vel Biblicus vel Juridi-  
 cus minentur? His

*Petronius:*

Ergò, iudiciũ nihil est nisi publica  
 merces:

Atque Eques, in causa qui sedet,  
 emptã probat. Res

CURIAE.

93

Resipiscite ô Judices, digi-  
tosque continete ! nî A-  
cheronticos, sed Elyfios indu-  
gredi campos ; imò, si in  
executorio die, omnium  
J U D I C I C H R I-  
S T O, puræ conscientiaë  
T O G Æ fisti velitis ! ego  
ab hinc propero, & quar-  
tum -- endojacere  
encarpum me  
adorno.



Caput X.



## CAPUT X.

Sicigitur Prætor per Præco-  
nem edicit. JUDICES  
LEX LOQUENS  
SUNTO. Quid ita? ne  
quid *μεγιστοληψία*, gratiâ,  
odiô, & irâ judicent, *Deute-  
ronom. 1. vers. 17. & cap. 16. vers.  
19. Levitic. 19. vers. 15. Exod. 23.  
vers. 6. Proverbior. 18. vers. 5.  
cap. 24. vers. 23. cap. 28. vers. 21.  
Esai. 10. vers. 1. Jerem. 5. vers.  
28. vers. 3. & fuliginem tribu-  
nalibus aspergant; quâ*

*σκολιάς*

— σκολιάς κέρνωσι θέμιστας  
 ἐν δε δίκην ἐλοίσωσι, θεῶν ὅπιν σὸκ  
 ἀλέγοντες

Iliad ω.

— *depravant publica Jura,  
 Justitiamq; fugant, divinum-nil  
 verba verentes.*

Et profectò, liberè ore effa-  
 bor, quò suum *περσωπολιψία*  
 vexillum præfert, & explicat,  
 illuc continuò fraudis & inju-  
 stitiæ Satellites, occultâ quâ-  
 dam vi sua castra reponunt.

Interim ne totam veritatis  
 evertant acropolin; Archi-  
 medes ero, & missilium-le-  
 gum globos strenuè contrà  
 jaculabo. Idque eò confi-  
 dentiùs,

dentiùs , quia iudex regulas  
 Juris , & non conscientiam su-  
 am legibus adversantem sequi  
 debere Baldus perscripsit. *in l.*  
*fin. C. de Pæn. Iudic. qui.* Aggre-  
 dior ergò. Legibus non affe-  
 ctibus delicta expiare Judicem  
 decet , utpote legis ministrũ.  
*l. 1. ff. de LL. Bellov. l. 2. pract.*  
*crim. cap. 4 n. 64.* Sin secus, Le-  
 gi , quã se prudentiorem per-  
 niciosè persuadet , injuriæ fit  
 Reus , & crimen majestatis,  
 cujus est leges & ferre & abro-  
 gare , committit audacissimũ:  
*Baldus l. 2. C. de sentent. ex bre-*  
*vit. dicend. cap. inferior. dist. 1.*  
 Severè! & ad quæ quilibet Ju-

dex trece



dex trepidet; sed tamen æquè!  
 Nec enim aut severitatis, aut  
 clementiæ gloria judicanti af-  
 fectanda; sed perpenso judi-  
 cicio, prout quæque res expo-  
 stulat, statuendum est. *l. perspi-  
 ciendum. 11. ff. de Pæn. l. Pedius  
 4. §. prim. ff. de Incend. Ruin.  
 Ec. l. quod favore. C. de LL.  
 Plenius. Parafrenarius E-  
 quum freno agit, temperat:  
 Quid ergo mirum, si Judicem  
 immodicè savientem tempe-  
 ries **LEGUM?** *l. 2. C.  
 de Custod. Reor. Gomez. Resol  
 Tomo 3. capit. 6. num. 7. f. m.  
 sis.* Fidenter hinc Sanctus  
 Scriptor; Bonus, inquit, judex*

E

nihil

nihil ex arbitrio suo facit, aut  
 proposito domesticæ volun-  
 tatis, sed juxta Leges & Jura  
 pronunciat; Statutis Juris ob-  
 temperat, non indulget pro-  
 priæ voluntati. *Ambros. c. ju-  
 dices. 3. quest. 7.* Pulcra gno-  
 me & admonitio; sed hodiè  
 proh Themis! quàm rara avis  
 in Curiis & nigro cygno simil-  
 lima! En! hujus rei inlu-  
 strandæ exemplum inlustre,  
 ex Horologio P.P. petiitum,  
 cujus verba ob elegantiam in-  
 tegra libet ascribere. *An-  
 ton. de Guevarrâ Horolog. P.P. lib.  
 1. capit. 2. fol. 9.* Consuetudo c-  
 rat, & Lex inviolabilis R.O.

MAE,

M A E, usque à cinnæ tempo-  
 re, ut Censor à Senatu designa-  
 tus loca universa Provinciæ il-  
 lius, quæ ex omnibus ipsi Itali-  
 æ Regionibus sorte obtigerat,  
 obiret & inspiceret; sine tripli-  
 ci: I. Ut cognosceret, num quis  
 de Justitiæ Administratione  
 quereretur, II. Ut explora-  
 ret, quis status esset Reipubli-  
 cæ- III. Ut singulis annis fide-  
 litatis erga Romanos juramē-  
 tum exigeret.

Itaque cum Censor ille Ro-  
 manus, NOLA M, Oppidum  
 Campaniæ ingrederetur, Re-  
 gionē illā visitaturus, hospitē  
 Optimos quosq; jubebat acceer-

sunt enim, inquit, nonnulla sacri Senatus nomine illis dicenda. Ille abit, & sepulchra adit mortuorum, qui illic erant humati; & clarâ voce; Heus, inquit, *BONI VIRI*, venite mecum, vocat enim vos Censor Romanus. Censor neminem venire videns, iterum jubet hospitem illos accersere. Is ad sepulchra denuò reversus, mortuis ait: *Adeste VIRI BONI*, vocat enim vos Censor Romanorum. In hunc modum & iisdem verbis tertium vocabantur.

Cum autem tertium accer-

sitinos

fiti non venirent, indignatus  
Censor, inquit hospiti: Quan-  
doquidem jussu meo *Boni Viri*  
nolunt venire, illuc ibo: ita-  
que mecum progressus, mihi  
illos monstra. Gravem e-  
nim meretur animadversio-  
nem, quicumque Senatus di-  
cto non est audiens. Hospes  
pauperculus Censorem manu  
prehensum ad sepulchra du-  
cit, ad quæ dudum abierat, &  
mortuos denuò compellans,  
Ecce! inquit, *BONI VIRI*,  
adeſt Censor Romanus vos al-  
locuturus. Censor indigna-  
tus, quid agis, inquit, hospes?  
Ego te vivos vocatum miſi,

E 3

tu

tu verò mortuos vocas. Cui  
 hospes: si prudens es Censor  
 Romane, haut mirum tibi vi-  
 debitur, quod feci. Omnes  
 quippe *VIRI BONI* hujus  
 Regionis jam-olim sunt mor-  
 tui & his monumentis sepul-  
 ti. Præclara mediufidius  
 Romanorum consuetudo!  
 sed & ô prudens Nolanus ille  
 Censoris pauperculus hospes!  
 Quorsum verò ista? ut o-  
 stendam, quanta etiamnum  
 sit *BONORVM VIRORVM*  
 caritas.

Et mentiar ego, nisi hodiè  
 Censor Justitiæ *BONOS VI-  
 ROS, l. continuus. 137. §. 2 ff.  
 de V. O. l. Vir bonus. 18. ff. jud. sol-  
 vi. l.*



cujus liquore calido illiniti  
ad amorem, frigido verò ad  
odium etiam inviti trahan-  
tur. *Horolog. PP. l. 3. c. 8. f. 485.*  
Verùm, ita me divus amet Ge-  
nius / nisi eodem tepido quasi  
facto, nō inunxisse, sed plenis  
faucib⁹ sese ingurgitasse istius-  
modi putes, putes autē? imò ju-  
res, Judices, adeò vicissatim  
cū in amorem, tū in odi-  
um proniores inclinant.

Quid ergò prodest, si sit qui  
Leges sanciat, nec sit qui in-  
telligat, nec sit qui exequa-  
tur? si sit qui exequatur, nec  
sit qui servet? si sit qui conser-  
vet, nec sit qui custodiat? si sit

unus



unus qui custodiat, & multi  
 sint, qui easdem contemnāt?  
 Quid ergō, inquam, prodest?  
 nisi quod Tabulas quidem Le-  
 gibus plenas: at Judices vel  
 crassiores, vel lassiores Resp:  
 tueantur. Zaleucus apud  
 Valer. Max. constituerat, eru-  
 endis oculis adulterium puni-  
 ri, ideóque cum filius ejus, eō  
 deprehensus, secundum jus  
 paternum esset puniendus, to-  
 ta Civitas pro mitigandâ poe-  
 nâ intercedebat. Cujus pre-  
 cibus pater, quamvis ægrè, cō-  
 motus; ne tamen latum ab  
 ipso decretum infirmaret, &  
 filium utroque lumine orba-

E s

ret, si-

ret, sibi unum, & filio unum  
 erui passus est oculum. Locri  
 verò tam religiosè suas habe-  
 bant leges, ut novas fancire  
 tentantis gulam prius laqueo  
 munirent; quò, si malas, strā-  
 gularetur; sin æquas, incolu-  
 mis dimitteretur, ò non col-  
 lo, sed pedibus; non reste sed  
 ardentibus catenis hodiernos  
 quarundam Curiarum: in am-  
 bustulatum corvorum pabu-  
 lum νομοφύλακας suspendendos!  
 Ò virgis & loris, furcâ & rotâ  
 perdendo! utpote eos, qui jus  
 suū cuiq; tribuere abnuūt; ἐπι-  
 σκεια conferre reculant; af-  
 fectibus quàm legibus uti ma-

lunt:

lunt: προσωποληψία gaudent:  
 calumniosum jus adprobant:  
 calumniatorum aures auris  
 mancipant: insontes causâ in-  
 dictâ damnant: fontes absol-  
 vunt, & ( breviter ) quamli-  
 bet Legem & consuetudinem,  
 quodlibet Jus & statutum ab-  
 rogare, vel saltem spernere,  
 & propriâ authoritate dispen-  
 sare satagunt; ut non immeri-  
 tò Seneca in *Agamem.* excla-  
 mârît :

*Perière Jus, Decus,  
 Fides!*

E 6 Mcmine-

Meminerit scilicet Judex, nō ipse quid velit, sed L E X quid jubeat, suadeat religio, Aequitas postulet.

Meminerit se D E U M habere testem; id est, mentem suam, quā ecquid homini Deus divinius dedit? Meminerit se non hominis sed Dei exercere judicium, quem Censorem justissimum supremā illā census die, injustitiæ adseclæ & satellites habebunt gravissimum. Ecce, ! enim, & sceleratis, & candidatis, Sol oritur; Piratis & Mercurio-prognatis patent maria: similiter promiscuè radiatum illud

Juris

Juris lumen Judex tam Iro  
 quam Craſo proferat : tam  
 Vatinio , quam Pylio Aequor  
 Juſtitiae ne intercidat ; quò &  
 ille cum Didone Virgiliana l.  
 1. *Aeneid. verſ. 575.*

*Tros, Tyriusq; MIHI nullo  
 discrimine agetur.*

excelsè gloriatur. Verè hinc  
 Aegyptii, & in ipſo Aſtrææ o-  
 leaſtro, Hieroglyphicam Ju-  
 ris & Juſtitiae, excidère Cu-  
 preſſum; ut quæ à radice ad a-  
 picem uſque recto ſtipite ſur-  
 gat: folia æquo diametro pro-  
 tendat; nec ramus ramum ex-  
 ſuperet, vel extendat. Eó

E 7 nempè,

nempè, ut iudex meritis ex-  
pendere causam debeat, quæ-  
que ab æquo

— neque Auster  
Dux inquieti turbidus Adriæ  
Nec fulminantis magna Jovis  
Manus,  
Si fractus illabatur orbis  
Impavidum feriant ruinae.

Horat. 3. Od. 3.

Et quo de aliquando Mortâ  
necato verè decantari possit:

Olymp. Nemes. Eclog. 3.  
Heu u u - u jaces lethali frigore  
mersus!  
Lege hominum, (cælo dignus  
canente senectâ  
Concilioq; Deum,) plenum ti-  
biponderis æqui

Peccata

CURIAE.

118

*Pectus erat; tu ruricolam discer-  
nere lites*

*Asueras; varias mulcendo que-  
relas.*

*Sub terris amor; sub te reve-  
rentia iusti*

*Floruit; ambiguos signavit termi-  
nus agros.*

*Blanda tibi vultu gravitas, &  
mite serenâ*

*Fronte supercilium, sed pectus  
mitius ore.*



Capit. XI.



## CAPUT XI.

**I**am, ut Medici, postquam  
 iusserunt & fecerunt, non  
 omittunt statim ægrum, aut  
 deponunt: sed benigna fomē-  
 ta quædam & acopa adhibent  
 doloribus mitigandis: sic in  
 iudice ego, cuius carcinoma  
 quoniam ferro legum, & igne  
 exemplorum satis purgâsse  
 me videor, lenibus nunc qui-  
 busdam oleis fovebo, & tra-  
 ctabo manu, quod dicitur,  
 molliore.

Descendam



Descendam scilicet ex ipso  
*an. Bodinias* delubris, mecum-  
 que eundem in ipsum amœni-  
 tate plenum Aequitatis dedu-  
 cam viretum. In quod, si æ-  
 quis & firmis inspicio oculis.  
 ecce! Rigorem æquitati ali-  
 quo modo cedere, *l. placuit. §.*  
*C. de jud. l. 90. ff. de R. I. & Iusti-*  
*tiam Misericordiâ quasi comi-*  
*tari animadverto. Maximè*  
*verò, quando Lex, quæ tamē*  
*contra æquitatem statuere e-*  
*rubescit, vel Deo & Honesta-*  
*ti contrariatur, vel omninò*  
*est nulla. l. si quis in suo. §. le-*  
*gis. C. de inoff. test. l. fin. C. de furt.*  
*l. ult. C. contra jus. c. non licet. di-*  
*stinct. 10. Absque hoc verò si sit,*  
 cam

eam nec verbis, nec literis,  
 Judex inculcet, sed benignâ  
 ratione relaxet, rebusque ac-  
 commodet judicandis. Ne,  
 quæ salubriter in usum homi-  
 num sunt introducta, *l. quod  
 favore. C. de LL* ea strictiore  
 interpretatione pessimè & se-  
 verè deprædetur; quò alteri  
 parti jus suum vel coarctetur  
 vel omninò claudatur. *l. jus  
 argentarium. 10. § 1. gloss & Dd.  
 ff. de Edend.* Manifestò etenim  
 Legibus & consuetudini salu-  
 tari, in quas & jurare, & sequi  
 Judex debet, *l. rem novam. C. de  
 jud. Novell. 9. § 1. Inst. de Offic.  
 Jud. l. & ideò de LL. & L. inter.  
 C. de LL. & Const. Pp. Fachin. 1.*  
 contro-

*controvers. c. 3.* ut tantum Principis est : ita non propriam conscientiam, Legibus adversantem, sequi, verum semper æquitatem & justitiam, tanquam Lesbiam regulam, summo juri, quatenus scilicet ratio permittit, præferre est judicis. Respicendum est judicanti, ne quid aut durius, aut remissius constituatur, quam causa deposcit. l. ii. in princ. ff. de Pœn.

Unde placuit, inquit Constantinus Imperator *dictâ lege placuit s. C. de Judic.* potio-rem æquitatis quam stricti juris rationem habere.

καλόν

καλόν γδ οἱ νόμοι σφόδρ' εἰσίν·  
 ὁδ' ὄρων ἴξιν νόμους  
 λίαν ἀκρίβως συκοφάντης  
 φαίνεσθαι.

*Magnum bonum sunt Leges,  
 sed si quis nimis has intuetur  
 acutè Sycophanta est.*

Menander ait. Et nervosè  
 Plutarchus: Qui, inquit, ma-  
 gnis in rebus iustitiæ se vult ex-  
 hibere cultorem, cum profe-  
 ctò j<sup>o</sup> interdū in parvis violare  
 decet. Nervosè? ecce enim! ut  
 Prudentis Medici est citò, tu-  
 tò, & jucundè curare: simili  
 modo, sanioris judicis erit,  
 cunctanter deliberare, catè  
 decernere, & celeriter exequi.  
 Nil

Nil etenim non antè tentan-  
 dum, quò dubiam indolem,  
 & pejore loco positam revo-  
 ces, quàm supplicium sumas.  
 Nemo enim, Senecæ est ver-  
 dum, *de Clement. l. 1. f. m. 69.* ad  
 supplicia exigenda pervenit,  
 nisi qui remedia consumpsit.  
 Ergò initiò argumentis: pòst  
 Nemesis: ab hinc minis pœna-  
 rum à scelere scelus abducen-  
 dum. Ubi verò omninò in-  
 pertusum dolium dicta inge-  
 rere iudex se senserit, tunc ad  
 supplicia pergendum, non  
 quidem quæ tollant, sed quæ  
 istiusmodi *καθάρματα* sanent.  
 Quod si & horum, nihil me-  
 lioretur, ad decretorum sti-  
 lum accedendum, &

1. Metam.

————— *immedicabile vulnus*  
*Ense rescindatur, ne pars sincera trahatur.*  
*1. Metam., vers. 190.*



## CAPUT XII.

**S**ed & hunc *περσωποληψίας*,  
 quò volui, deflexi, surcu-  
 lum : pango nunc quintò stol-  
 lionem, qui est integræ vitæ,  
 scelerisque puræ. Ut : JU-  
 DEX SEQUE SUOSQUE  
 PRIUS -- NOSCAT.  
 QUAM IN ALTERI-  
 US DELICTA INQUI-  
 RAT, Οὐ γὰρ περστειναι τῶν ἀλ-

λων εἶ-

CURIAE.

119

λων εἶναι πικρὸν δικαστὴν τὸν τὰ οἰ-  
κεία παρεῶντα: ut græca, vel  
ut Latina sonant: Non con-  
venit, ut aliorum sit Judex a-  
cerbus, qui propria errata  
negligit. *Isidorus Pelusiota lib.*  
*4. Epist. 27. Benè! Verùm.*

*Theognid. f. m. 23.*

ἔδνα παμτήδην ἀγαθὸν καὶ μέ-  
τριον ἄνδρα  
τῶν νῦν ἀνθρώπων ἡέλιον κα-  
θορᾶν,

sentis & dicis ? verè: & ego  
respectivè tecum. Sed & il-  
la Ciceronis duo effata veris-  
sima esse non infiteberis, imò  
æquissima, confiteberis,  
quorum Prius: *in Verrem.*  
postu-

postulatur ab omnibus, ut ab  
 iis se maximè abstineant, in  
 quibus alterum deprehende-  
 runt. Furem aliquem ut ra-  
 pacem accusâris? vitanda ti-  
 bi erit omnis avaritiæ suspici-  
 o. Maleficum quempiam ad-  
 duxeris? aut crudelem? ca-  
 vendum ne qua in re asperior,  
 aut inhumanior fuisse videa-  
 re. Corruptorem adulte-  
 rum? Providendum erit dili-  
 genter, ne quod in vitâ vestigi-  
 um libidinis appareat, Omnia  
 postremò, quæ vindicaveris in  
 altero, tibi ipsi vehementer  
 fugienda sunt. Etenim non  
 modò accusator, sed ne

objur-



objurgator quidem ferendus est, qui quod in altero vitium deprehendit, in eo ipso deprehendatur. Alterum *in Paradox.* Refrenet primùm libidines: spernat voluptates: iracundiam teneat: coërceat avaritiam: cæteras animi labeles repellat: tùm incipiat aliis imperare, cum ipse improbissimis dominis, dedecori & turpitudini parcere desierit. Maximè tamen iudices literati. Quis enim hominum aut meliùs aut firmiùs integritatem colat? quis seriùs legum capistrum excutere, jugum abjicere: repagula effringere, & non tantùm planè jus conculcare, **F** debeat?

debeat? ὅτι ἐν ἑ' ἀγλας, μὴ ἀρ-  
 χθέντα, in signe Philoſophorum  
 Aquilæ habet veriverbium; 3.  
*Pol. 3.* nec majus exinde latif-  
 ſimè quaſi ſe pandit Judici op-  
 probrium; In quod tamen ne  
 incidat, *l. 19. ff. de off. præſ. & di-*  
*gnus*, qui fullonio fructu ad  
 ſaturitatem uſque farciatur,  
 dicatur, ſtudioſius evitet. Chi-  
 rurgus ſuas ſanare impos vo-  
 micas, aliùs ſi tentârit reſtitu-  
 ere ſphacelum, nonnè ad unco  
 ſuſpendebitur naſo? Idem fit  
 judici totum ſcleribus ulce-  
 roſo, ſi aliùs velit apoſtema.  
 Ad commodatè Horatius, *Sat.*  
*3. l. 1. verſ. 25.*

Quum

Quum tua pervideas oculis mala lippus  
inunctis

Quur in amicorum vitiis tam cernis a-  
cutum,

Quam aut Aquila? aut serpens Epidau-  
rius?

Verum age! lubet paululum  
cum sanguine illo Diis oriun-  
do, Scatig. Exerc. 228. sect. 3. jo-  
cari. Imbrium frequentia, fa-  
bulatur, coenotam atque cor-  
ruptam viam ibat vuipacula,  
cujus caudam multo luto, &  
foedam & gravem cavillata  
simia. Quin, inquit, misella im-  
portunam, inutilemque sarcinam

F 2

depo-

deponis? cui sapiens bestiola?  
 Malo foeditatem minore, for-  
 tuitâ, temporariâ tegere foë-  
 ditate, quàm edere ridenti po-  
 pulo spurcissimum spectacu-  
 lum. Tu tibi apertas habe  
 palàm turpiculas nates. Jam  
 quid lepidâ, hâc fabellâ, qnam-  
 vis & cœnosa, relini, quæri-  
 tas? nempè, *ἀπαντες ἐσμὸν εἰς τὸ*  
*υβθετεῖν σοφοί: αὐτοὶ δ' ἀμαρτάνον-*  
*τες ἔγνωσκον;* Eurip. Nec vi-  
 demus manticæ, quod in ter-  
 go est; Catull. Quod enim hîc  
 fuit simia, tales pleriq; , (nec  
 enim omnes ad idem hîc re-  
 ferre ausim comparatum,)  
 in Curiis iudices; ut qui spur-  
 cissimè quæque vel ipsi  
 peragunt,

peragunt, vel subolem suam  
peragere connivent. Et quod  
hîc vulpecula, talis læpiûs re-  
tis, ut qui minori coeno gra-  
vatus incedat. Venustè hinc,  
& ex tripode quasi, Germani:

Es geht in der Welt also zu /  
Ein anders ist des Schulzen Ruh /  
Niemand gedencet hinderrück /  
An seinem Sack vol böser Lück.

Tu disquire & conjice cœtera. Ego  
(ne, quod dicitur, vitulo prætoris  
feriam oculos,) plura non addo; sed  
ad Themidos textum Germani  
rectâ pergo.



### CAPUT XIII.

Quare, macti iudices! & quô  
ferocitatis vestræ chalybs  
mitigetur clementia freno

F 3

VOS

vos coherceri patiamini. CLEMENS, ajo, JUDEX ESTO. *Mitis & mollis Diva! Fidei germana! juris alumna! cui vis fanum ut rectè iniretis, en! duas quasi vobis ostento scalas, quæ, non aliter ac carbones flammæ, hanc fovent Reginam; Humanitatem & Benivolentiam. Nihil enim tam peculiare est Imperialis majestatis, quàm Humanitas, per quam solum Dei scrutatur imitatio. l. 27. C. de Donat. int. Vir. & Vxor. Et sola Benivolentia virtute princeps, (vel etiam subdelegatus,) Dei circa genus humanum clementiam, ( quantum*

*natis-*

natura nostra possibile est ) imita-  
 tur; qui quotidianis hominum pec-  
 catis semper ignoscere dignatur; &  
 poenitentiam suscipere nostram: &  
 ad meliorem statum deducere. l. 23.  
 C. de nupt. in princ. O magnam  
 & divinam virtutem! & quâ vi-  
 gente non aliter ac cœlum su-  
 dum, serenat Respublica, flac-  
 cessente, caligat!

*Si quoties peccant homi-  
 nes sua fulmina  
 mittat*

*Juppiter, exiguo tem-  
 pore inermis erit.*

2, Trist. 34.

F 4

Quod

Quod si, igitur, Dî placabiles,  
 & æqui, delicta potentium nō  
 statim fulminibus persequun-  
 tur: quantō æquiùs erit, homi-  
 nem hominibus præpositum  
 miti animo exercere imperi-  
 um? *Sen. 1. Clem.* Nulla etenim  
 ex sævitia speranda laus; nulla  
 gloriosa posteritatis fama. Et  
 quî posset? Sine pennis evola-  
 rare haud facilè est, Plautinus  
 ait servus *in Penul.* ego dico,  
 sine clementiæ alâ eminere.  
 Utere igitur hâc o iudex! ute-  
 re! nec turbulento animi af-  
 fectu, sed placido utere judi-  
 cio. Fumus vel ceparum eti-  
 am acor, oculorum debilitat  
 aciem, radiosque inhibet  
 visi-



visivos: haut aliter iracundia,  
 mens rationis obfuscatur lumē.  
 Contra: Malvæ aspersus suc-  
 co, nec apum aculeo, nec mor-  
 su scorpionis, araneorumque  
 læditur ictu: sic clementiæ o-  
 leo iudex, non ulla iracundiæ  
 bile. Muliebris enim potiùs,  
 quàm excelsi est animi, quan-  
 tocyùs furere irâ, & crudelita-  
 te, ceu flammâ ædes, Resp. de-  
 populari; nec tamen abest,  
 quin plerunq; exitioso potia-  
 tur sine. En enim crudelitatis  
 exemplum unicum crudelissi-  
 mum! sed & Nemesis justissi-  
 mam! Anno 1537. pagum quen-  
 dam, qui honoris ergò omitti-  
 tur, Martis ingrediens vasal-  
 lus, le-

F s      lus, le.

lus levicula causa ad gladium  
 damnabatur *Theatr. Diab germ.*  
*part. 2. f. m. 193. lit. b.* Ille intrepī-  
 dus, ad Judicē & Scabinos, *Falsi,*  
 inquit, & injuriū estis judices; ec-  
 ce enim! quod damnor, ad placi-  
 tum vestri sit Regiminis superioris,  
 solā pecunia, quam pauxillam mi-  
 hi esse nostis; prædā. Quare, me  
 istam liberè & spontè daturum di-  
 mittite, & innocentissimo sangui-  
 ne pollui cavete. Jurabo, me  
 nunquam, donec vixero, ulturum.

Hi autem' occlusā aure decreto-  
 rium exequi pergunt edictum,

Quibus

Quibus ille denuò, Ergo, ait,  
 cum chalybs omninò vestras ob-  
 gnarit mentes, & aures, injustèq;  
 me damnetis, Joëlis 3. agite!  
 ad vallem Josaphati vos famelicos  
 & eris sitientissimos voco iudices,  
 quò experiamini, quàm pessimè ve-  
 stro occisus sim decreto. Quid au-  
 tem? vix unius anni circulo revo-  
 luto, quatuor è Synedrio isto judici-  
 ali miserrimè occidunt. Fulmine  
 unus, alter adversarii sicà; suspen-  
 dio ex furto tertius; & quartus ar-  
 dentissima febris inflammatione;  
 quorum hic jam moribundus,  
 (horresco referens) Satan, ait,

cur cessas? quando animam è corpore tollis? tibi enim ha-  
 ctenus servivi: tuus igitur sum.  
 Nolo in vallem Jofaphati ad  
 militem deduci. O crudelita-  
 tem crudelissimam! sed & ô  
 Nemesis gravissimam, dignis-  
 simam! Quid nunc? dolet nè?  
 Hem! sic datur, si quis Judex  
 Deum, Legesq; spernit. Quare  
 cave! alterius exemplo moni-  
 tus. Et quoniam sine peste &  
 perniciè generis humani vin-  
 dicta tolli nequit, temperatè,  
 & cum iudicio. medio tutissi-  
 mus ibis. 2. *Metam. v. 137.* Et

————— *ignoscere pulcrum*

*Jam misero* —————

alius canit Poëta: at hodiè fre-  
 quentissimum in ulciscendis  
 vitiis

vitiis summam crudelitatem  
 purpureo justitiæ mantello  
 velari. Sed patiare! Qui suo  
 hosti, gladio aperiebat tuber,  
 necandi animo faciebat, non  
 persanandi. *exemp. ap. Sen. 2. de  
 benef. c. 19.* Idem tu hîc senti.  
 Multi enim iudices cum obesse  
 volunt, profunt, cum prodesse  
 obsunt. Imò nondum omnis  
 lucis tenebras prætervolâsse,  
 perpende. Ego in his acquies-  
 co, & Claudiani gemmâ con-  
 signo:

*Sis pius imprimis: nam quum vincamur  
 in omni*

*Munere: sola Deos æquat clementia  
 nobis.*

O non nisi è coelo verba! hau-  
 ri iudex, hauri; sed & sequentia

F 7

libens

libēs lege, ubi intellexeris, di-  
judica, & utere benignè diju-  
dicatis.



### CAPUT XIV.

**T**Ranseo igitur septimò ad  
Temperantiam, omnium  
quas hactenus sistiti, virtutum  
præsidentem. *O saluberrimam Di-  
vam! & omnis societatis concilia-  
tricem!* Nec enim metuo, quin  
quilibet sanus, audito solum  
*σωφροσύνης* nomine, quanta sic  
properè persentiscat, Et quàm

verè

verè σωα Φρόνησις, salva Pru-  
 dentia Stobæo, *serm. 5.* aliis  
 σωζουσα τὴν Φρόνησιν dicatur, affir-  
 met. Quare, **EBRIUS**  
**NE JUS JUDEX DICI-**  
**TO?** Μεθύων γὰρ, Plato ait, κυβερ-  
 νήτης καὶ πᾶς πάντος ἄρχων, ἀνα-  
 τρέπει πάντα, εἴτε πλοῖον, εἴτε ἄρ-  
 μα, εἴτε στρατοπέδον, εἴθ' ὅ, τι ποτὲ  
 εἴη κυβερνώμενον ὑπ' αὐτῶν. Vei si  
 Latina mavis: *Ebrius guberna-*  
*tor, & cuius rei prefectus alius*  
*omnia subvertit, sive navigium;*  
*sive currum; sive exercitum, sive*  
*aliam rem quamlibet fidei sue com-*  
*missam.* Et quis, quæso,  
 est, qui ebrietate men-  
 tis lampada, extingui non

noverit? Phœbi radios, nubium intercipit densitas: vix aliter vapor vini, cerebri fulgorem. Adprimè! Græci: *παχεια γαστήρ λεπτόν μὴ γίγνεται γόον* crassus ventet, subtilem non gignit mentem. Hinc Athenienses olim Mnemosynæ, Auroræ, Soli, Lunæ, & Urania, studiorum Numinibus, Nephalia, quæ *ἄοινα* erant, exhibebant sacra: quid mirum ergò iisdem venerari Astréam? Nec enim madida, sed sicca est Diva, & solâ Temperantiâ, vel etiam Aristotele teste *σ. Eth. 5.* conservanda. Scorpium orientem, occidendo fugit Orion, eò quod ab ipso læsus fingatur Poëtis:



ētis: simili modo in supremo,  
(fas sit ita loqui) juris cœlo  
Bacchum metuit Astrœa; cum  
furioso, qui iudex dari nequit,  
*c. venter. dist. 35. c. sanè is. quest. 1.*  
*l. un. c. qui Imp. maled. l. cum furi-*  
*osus. 39. ff. de jud.* haut absimilē  
esse non nemini etiā juriū cla-  
reat tyroni. Verūm, proh do-  
lor! *Eò res hodiè rediit, ut totā lu-*  
*ce gravissimis subditorū laboribus*  
*congestum es, adeò luxuriando*  
*consumat, ut & cum Philoxeno,*  
*Erixidis filio sibi, quàm gruis col-*  
*lum longiùs dari, quo diutiùs dele-*  
*ctaretur voluptate, maxima pars*  
*judicium, in summis votorum habe-*  
*at fastigiis.* Imò cum Ceres, ple-  
runque Bacchi sit socia, farci-  
men per

men per multa miliaria exten-  
 sum sibi dari, se verò transfor-  
 mari in vermem, ut illud sen-  
 sim absumendo perrepant ca-  
 lidè vocat! Nec tamen pratoriã  
 sede solùm, sed planè generosorum  
 throno superbire malunt. Imò,  
 alios continuò, si quid peccatum fu-  
 erit, pessima frugis plantas esse  
 clamitant ( cum tamen vel ipsi,  
 Dn. Præc. Sagitt. exer, eth. ex.  
 11. f. 285. ( non aliter ac saginatus  
 asinus, qui velle vibus unius muscæ  
 Stimulis incitatus, saccum abjicit,  
 & per plateas furibundus discur-  
 rens, ipsum etiam dominum un-  
 gula ferit, ) ob unum verbulam ex  
 templo Bacchi sumant & cornua,  
 & arma cyathos diffringunt, cul-  
 tellos mensa illidunt; omnia reple-  
 ant; in

ant in publico vociferatur, tumul-  
tuetur, Et tunc vel maxime, si cum  
inferioribus & tamē paribus se sen-  
serint certare.

Nec ebrīe solum, sed io-  
brīe sēpissimē ita fieri cui non  
est in aprico? Quid au-  
tem? Sic nempē auricu-  
las asini Rex Mydas  
habebat. Ego  
pergo.



Capit XV.



## CAPUT XV.

**T**Andem. Ut in papillis ca-  
 tarractas liberam crystal-  
 loidis inhibere actionem  
 in P'hy sicorum edocemur col-  
 legio: ita quoslibet impetuo-  
 so & gelido ἐπιχαιρεκακίας tor-  
 rente fuisse obrutos, & non  
 planè interstinctos, communis  
 illa temporum testatur Dea.  
 Pessima Diaboli rabies! &  
 omnis inhumanitatis Chime-  
 ra! Meritò hinc, CONTU-  
 MELIA, & ἐπιχαιρεκακία CA-  
 RETO JUDEX, exclamo.  
 Namque ab humanitate quid  
 posset esse alienius, quàm in-  
 fortunio

fortunio insultare jacentis &  
impingentem proculcare to-  
tum, læsâ patellâ gaudere: non  
itidem cervice, dolere? imme-  
mores scilicet illius,

*Fortuna quum blanditur, captatum  
venit,*

*Et cum splendet, frangitur.*

Imò quò magis hilarescere, eò  
altiùs alto & periculoso infor-  
tunii gurgite videris immergi;

*τὸ πάντα γὰρ ἀνθρώπων οὐτὰ πρὸς δόξαν  
θεῶν Xenophon:* Et cuivis potest  
accidere, quod cuiquam acci-  
dit, *Mimus*. Verùm, quid no-  
stro ævo usitatiùs, frequenti-  
ùs quid, quàm quo de etiam Po-  
ëtæ querela est:

*Nil nisi turpe juvat: curæ est sua cuiq;  
voluptas!*

*Hæc quoq; de alterius grata dolore  
venit. Quid*

Quid inquam usitatius? Plures  
 siquidem *μισανθρώπων* illius Ti-  
 monis, stigma in fronte qui ge-  
 rant, jam nunc sunt iudices,  
 quàm muscarum, *in Lucian.* cum  
 caletur maximè: qui Biantis,  
 pauciores. Quorum hic capi-  
 tis sententiam ferens, quò se  
 & hominem & iudicem esse te-  
 staretur, calidè lacrymabatur.  
 Ille verò, Satanico planè ore,  
 si quendam Vulcano conspe-  
 xerit amplecti, pice & oleo se  
 restincturum; Sin Neptuno,  
 ne emergeret, capite propul-  
 saturum esse, evomebat. Im-  
 manior profectò, & longè in-  
 humanior Antonii Triumviri,  
 omnibus ut reor, in aprico af-  
 fectus;

fectus; quò ne mortuo peper-  
cit disertissimo Romuli nepo-  
potum Ciceroni . Quem cum  
truculentissimè confodi fecis-  
set, illius dextram, quâ suas in-  
vectivas scripserat afferri, &  
ingenti gaudio altè cachin-  
nans, unâ cum capite, rostris,  
affigi imperitabat: nō animad-  
vertens, quàm indignum ho-  
minem fortuna ad tantam e-  
vexerit Triumviratus dignita-  
tem. Quid verò ejus conjux  
Fulvia? nempè quod pleræq;  
Curionum uxores, quarum  
imperio in viros magis, quàm  
virorum Regimine Resp. gu-  
bernantur, etiam -- nunc

faciunt;

faciunt: Applaudebat. Et faciem nobilissimi Ciceronis spurcissimo conspurcabat sputo? linguam eloquentissimam aculeis pungebat. *Plutarch. in Antonio f. m. 447.* Omnia mens! malus animus! Quapropter ad Urania tribunal, suffragia inde collecturus, appellabo, & quemnam coelestis curiae stilus dictatorum insultatoribus minetur acinacem, paucis videbo. Cautè igitur & ἡσυχίῳ ποδί me manucentem ad Spiritus Sancti sequere armamentarium. In quod si primò intuitu oculorum circumferimus orbem, ecce! primam ad subvertenda *Ἰππάρχου* *πελαγίας* castra affixa calvam:

Qui



Qui ruina lætatur alterius, nō  
 erit impunitus. *Proverb. 17. v.*  
*s.* Ad tuam ne, ō insultator!  
 ista congrua salivam? non,  
 ais. Itaq; pro hoc dolore fir-  
 mior promenda bipennis. La-  
 queo peribunt, qui oblectan-  
 tur casu justorum: dolor au-  
 tē consumet illos antè quàm  
 moriantur. *Eccles. 27. vers. 32.*  
 Nunquid ad hanc obbrutescit  
 mens, atque animus? Non e-  
 nim in Cannas Romanorum  
 sanguine nobilitatas; non in-  
 cruentos illos

*Campos ubi Troja fuit: --. 3. Æn*  
 sed in ferventissima Tartareii  
 tyranni te præcipitē agit Ae-  
 stiva? Taces. Ergò videris, vi-  
 deris autem? imò cogeris con-  
 sentire:

G

sentire:

sentire; nec tibi ita volenti,  
 vim atque injuriam fieri, l. cum  
 donationes. C. de transf. l. 1. §. filii.  
 ff. de inj. confiteri. Sed & ter-  
 tium cape missile! cum cecide-  
 rit inimicus tuus, ne gaudeas,  
 & in ruinâ ejus ne exultet cor  
 tuum, ne fortè videat Domi-  
 nus, & displiceat ei, & auferat  
 ab eo irâ suâ. *Prov. 24. v. 17* Tre-  
 mendum telum! & quod qua-  
 quâ contumeliosos tangit,  
 sternit. Verùm ô Judex *Ἰμψος*  
*πέρας*, *Catull. Epigram. 107.*

— si populi arbitrio tua cana senectus  
 Spurcata impuris moribus, intereat.  
 Non equidem dubito quin primùm inimi-  
 ca bonorum,  
 Lingua exsecta avido sit data vulturio.  
 Effossos oculos voret atro gutture corvus;  
 Intestina canes; cætera membra lupi.

Ulteriùs non progredior. Exolvi  
 namque id, quod promisi. Si probo  
 nummo, gratiam; sin falso aut as-  
 pero mereor veniam. Accipe, in-  
 quam, si lineam tetigi: sin secus,  
 mone; & lubricam, quam ago, meæ  
 juventutis adspice ætatem. In quâ  
 qui solidam sapientiam requirit, in-  
 sapientissimus est omnium, quos  
 dies illuxit. Viet. Top. f. m. 356. Sum  
 enim inter eos, qui errare possunt;  
 imò debent: Tu inter eos, qui  
 ignoscere, *Candide Lector.*

Ultimò :

**H**Acce meâ si quis Judex sit carptus  
 opellâ


Aut taceat, vel se corrigat inde  
 prius.

Non etenim persona mihi, sed abusus in  
 ista

Tactus. Se, (repeto,) corrigat  
 inde prius.

G 2

Cum

  
**C**um horum foliorum  
vacuum viderem, libuit  
subsequens metrum ascribere Am-  
pl.º Georgio Fulde transmissum,  
Tu Lector, boni, quæso,  
consule.

*Tò δὲ χαίρειν καὶ καλῶς πρᾶττειν.*



*N*lle Steinbrucci qui gaudet  
nomine Natus.

*Te gravis à Gothico Ful-  
da salutat agro.*

*Cujus ad argentem modò ducit mæ-  
nia vitam*

*Inter pestifera tristia fata  
luis.*

*Claudicat alterno verùm quod epi-  
stola versu,*

*Et via dura pedes laesit, & æ-  
stis hyems.*



Nam suscepit iter glacialis frigore  
brumæ,

Cum via marmoreo candida  
facta gelu.

Nec te mirari, Clarissime Fulda,  
decebit,

Venerit ad digitos se vitiosa  
tuos.

Nam neque tu nescis quantum sit  
plena doloris,

Nostra domus, nequeam ut  
rite vacare metris.

Heu malè conveniunt tereti cum  
carmine Pestes,

Nec benè cum Mustis Cura  
Dolorq; manent.

Carmina proveniunt animo deduc  
Et sereno,

Naso, Poëtarum maximus,  
ipse gemit.



At mea, si qua mihi, sic venula  
langvet, hebetq̄,  
Languida ceu mediis aestibus  
aret humus!

Hinc veniam largire mea, si indi-  
gna, Thalia

Et si, quam decuit, vilior il-  
la venit,

Est neque cur dubitet, tribuetq̄  
Camænula nostra,  
Ingeniis dexter Fulda diser-  
te, faves.

Dexter es ingeniis. Quod mecum  
mente revolvens.

Quaro meum ingenium no-  
tius esse tibi.

Hoc utinam eveniat! voti quo de-  
nique compos

Et meliora queam, ac pluria,  
metra dare.

Firmitus



*Firmius at spero, quia tanto in cul-  
mine Praeses*

*(Orarum!) nomen spontè ju-  
vantis habes.*

*Quid quod in audivi V Vilckl nar-  
rantis ab ore,*

*V Vilckl quem cari Patris ad-  
instar amo.*

*Pectori inesse tuo, (laus maxima!)  
pectora puro*

*Lacte, nec attrita candidiora  
nive.*

*Cui quoque facunda tua gratia co-  
gnita lingua,*

*Quâque soles trepidis utilis  
esse Reis.*

*Cum tibi praesertim Phoebus ple-  
trumq; lyramq;*

*Ast libram dederit spontè  
libensq; Themis.*

G 4

Vnita



Unica nec desit donatis gratia re-  
bus,

Sed te Phœbus amet, te fove-  
atq; Themis.

Quin licet innumeris veluti Tyri-  
nithius heros

Implicitus curis sisq; labore  
gravi.

Nemo tamen doctas adamet fla-  
grantius artes,

Nemo pari Themiden religio-  
ne colat.

Est ut Aristides fertur meruisse  
superbum,

Sic quoque iustitia te meruis-  
se decus.

Quid? quod ab astriferis chelis A-  
strœa measse

Inq; tuos cerio creditur isse  
lares?

Et







Et finxisse tuos mores, animumq̄

stylumq̄,

Ingeniumq̄, ferax, iudiciumq̄

sagax,

Hinc Themidos cultusq̄, frequens,

optandaq̄, juris

Cognitio, hinc Charitos nomi-

na tanta tua.

Sed tua quid clara repeto praconia

fama,

Ingenii currant flumina quan-

ta tua.

Detine oq̄, tuis amplis virtutibus

aures?

Accipe, quam cernis, quid

mea Musa ferat.

Dumq̄, sinunt gravium diversa ne-

gotia rerum

Perlege; & obscuri muneris

iustar habe.

G S

Cyntbius



Cynthius en ! iterum bis sena per a-  
stra meavit

Pulsus & à sacro mense De-  
cember abit.

Fortunata dies ! niveo signanda q̄  
gypso !

Auspice qua capiunt Phœ-  
bus & annus iter.

Phæbus & annus iter capiunt. Ca-  
ducifer annus

O intres ! Pestis tristia fata fu-  
get !

Tristia fata fuget, genitum quem  
protulit orta

Candida lux, Natus summe  
Jehova tuus.

Hic siquidem infandâ qui scit nos  
peste teneri,

Hoc solus poterit nos releva-  
re malo.

Nam



Nam quid Theriaci profunt alabastra veneni,

Aut Mithridateis pharmaca mista modis?

Noster hic Hippocrates, hic sit nosterque Galenus,

Noster hic Andromachus, noster hic esto Deus.

Quo sine non pestis cessabunt spicula, licet quis

Pæonias toto pyxidas ore voraret.

Ast inolevit mos, mos non spernendus, Amicis

Quo damus alternas accepimusque preces.

Quando vetus Jani sese vertentis imago,

Proripit ex oculis sustituitque novam.

G 6

Folis



Votis dona piis ultrò citroq̄ sequun-  
tur,

Copia dives opum ceu sua  
cuiq̄ fuit.

Cesso quid ergò novis tibi mittere  
dona Calendis,

Clare Vir, Astréa cultor ama-  
re Dea.

Cesso quid? ajo. Citò cætu comita-  
ta Sororum,

Quin ades & dextrâ pleetra  
lyramq̄ tenes?

Pleetra Thalia tene. Stat enim  
sententia menti.

Pro gemmis Fuldæ mittere  
metra gravi.

Metris vota meis ultrò citroq̄ se-  
quentur

Quæ superant gemmas vota  
moventq̄ Deos.

Ecquid



Ecquid enim? lato non sudant esse-  
da campo

Cuncta, meus tenui tramite  
pergit equus.

Nec mihi sunt auri, quales Pacto-  
lus arena,

Vel quales volvit lympha super-  
ba Tazi.

Nec quas uberibus studiosè colligit  
arvis

Medus, & assiduò Sole per-  
ustus Arabs.

Ergò Thalia veni, vultus ostende  
serenos,

Huc ades & dextrâ plectrâ  
lyramq; tene.

His Musa auditis, benè - longa si-  
lencia fecit.

Sed iam en ora dehinc solvie,  
& infit ita:

G 7

Iusta

Justa petis, sed justa queunt qui car-  
mina pangi,

Cum dolor immensus pange-  
re metra vetet?

Nunquid non metuis ne ignomini-  
osa reportem

Nomina, pro celebra nomine?  
öecquid agis!

Cerne quod inceptes demens, quan-  
tumq; pudoris

Dedecus his paries ausibus  
ipse vide.

Omen ö in melius divüm pia Nu-  
mina vertant!

Nescio divinent quid mea cor-  
da mali.

Sic ait, atque in humum trepidans  
dejecit ocellos;

Ast adhibens trepidæ mollia  
verba Dea,

Parce



Parce precor, dixi, te te cruciare  
timore,

Parce truces trepida voce  
sonare metus!

Non ego te jubeam, mea lux, quo  
dedecus ullum,

Sed decus, ut spes est, salva  
reversa feras.

Dedecus haut, (repeto) tibi confi-  
dentia tanta,

Sed pariet magnum, mi mo-  
dò crede decus.

Experzare! modò placidas puto sug-  
gerit artes

Docta Minerva tibi, docta  
Caterua tibi.

His tandem stimulis agrè per-  
suasa, quievit.

Et tremebundo isthoc fudit ab  
ore melos:

Proq̃











Teq̄, tuumq̄, genus vehat inclyta fa-  
ma quadrigis,

Morte perire vetet Teq̄,

Tuumq̄, genus.

Teq̄, tuumq̄, genus sublimi tramite  
virtus

Ducat ad Hesperias Memno-  
niasq̄, plagas.

Et modò qui rediit circumfluvius an-  
nus ad ortum

Felici redeat candidus usque  
pede.

Hoc ego cum Phæbo, docta Phæ-  
biq̄, sorores,

Hoc Themis, hoc Charites atq̄  
Minerva petunt.

Nostra sed altitonans Rex altito-  
nantis Olympi,

Efficiat rata sint vota Thalia  
precor.

Dixit,



Dixit, & ex templo superas aufugit  
in auras,

Pertenui dicens murmure,  
rite vale.

Ergo praemissa qua Fulda diserte,  
salute

Misimus imparibus verba  
ligata modis.

Accipe quo data sunt, & quo sunt  
missa, sereno

Vultu, candidula mente, de-  
cente manu.

Nec non egregia virtutis amanti-  
bus VNVS

Quo fautor possis pluribus es-  
se VALE.





## Æ I D Æ M.

**D**um sedet, & facili moderatur  
mente tribunal

Fulda, suo trepidos dum re-  
git ore Reos.

Mirabunda Themis, cœlo caput  
extulit altô,

Et quid, ait, nostrâ librat &  
iste librâ?

Nec satis Aonias illi didicisse tot ar-  
tes,

Et quo quæque liget verba  
Latina modo?

Sed benè Francigenis talis quod ju-  
ra sacerdos

Distribuat trepidos & regat  
ipse reos,

Si quid

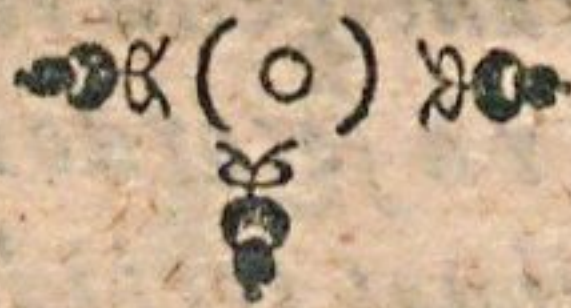


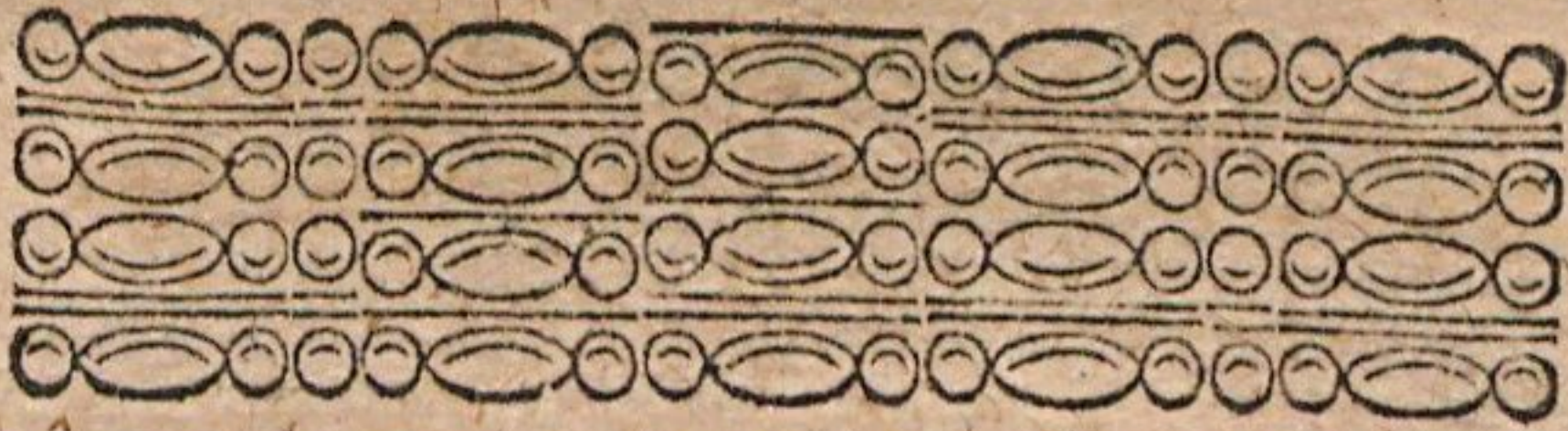
*Si quid habent laudes Fabii, lau-  
disq; Camilli*

*Si quid habent, danda est,  
quanta sit, huicce  
Viro.*

Dabat & scribebat invi-  
tâ Minervâ, & Apolline  
infalutato G O T H Æ  
ipsis Cal. Jan. An-  
no 1612.

*M. J. S.*





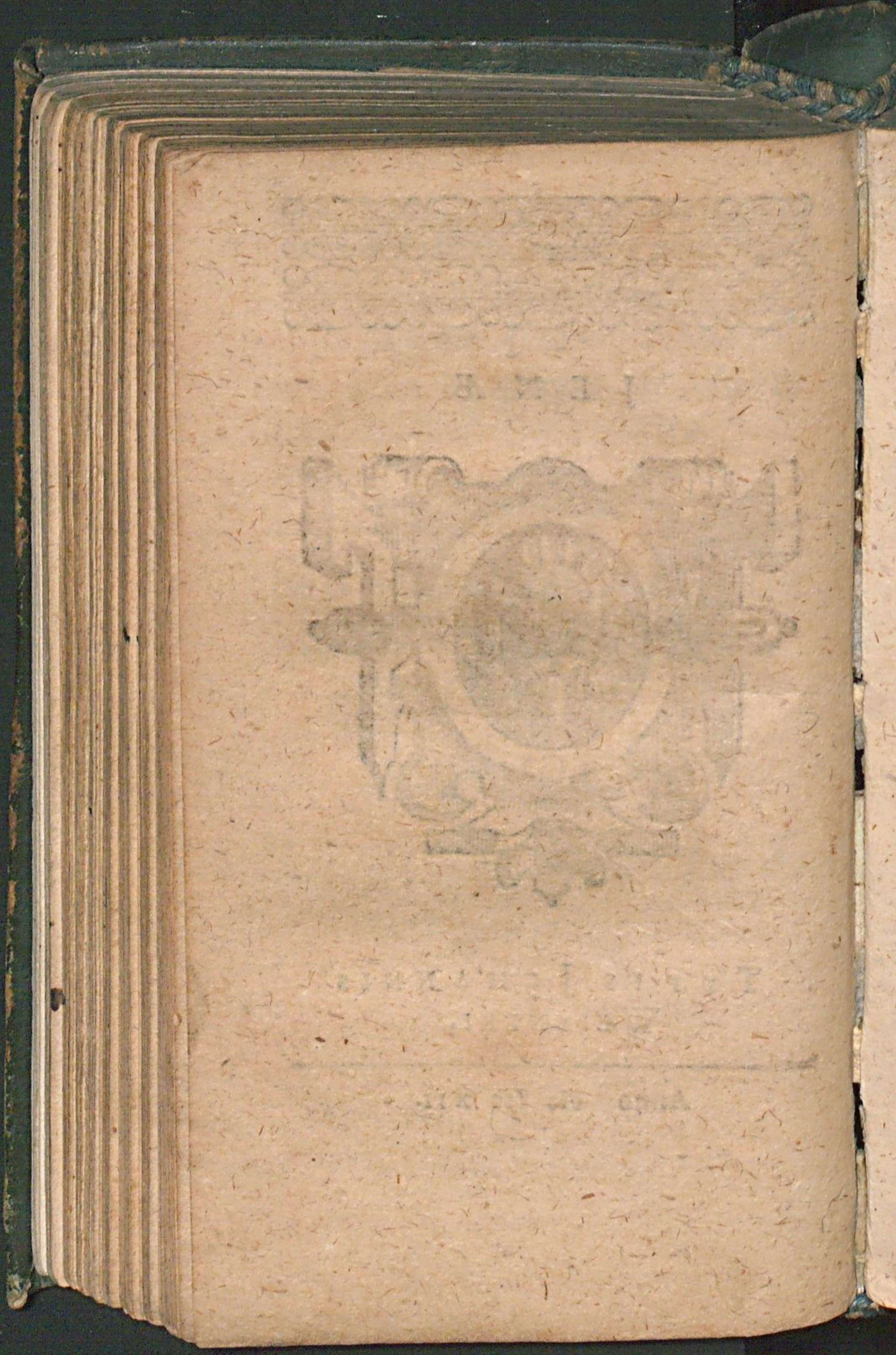
J E N Æ



T Y P I S J O H A N N I S  
W E I D N E R I ,

---

Anno clc lcc xii.













4



Ko 1741



1017

Am







ULB Halle  
004 331 303

3



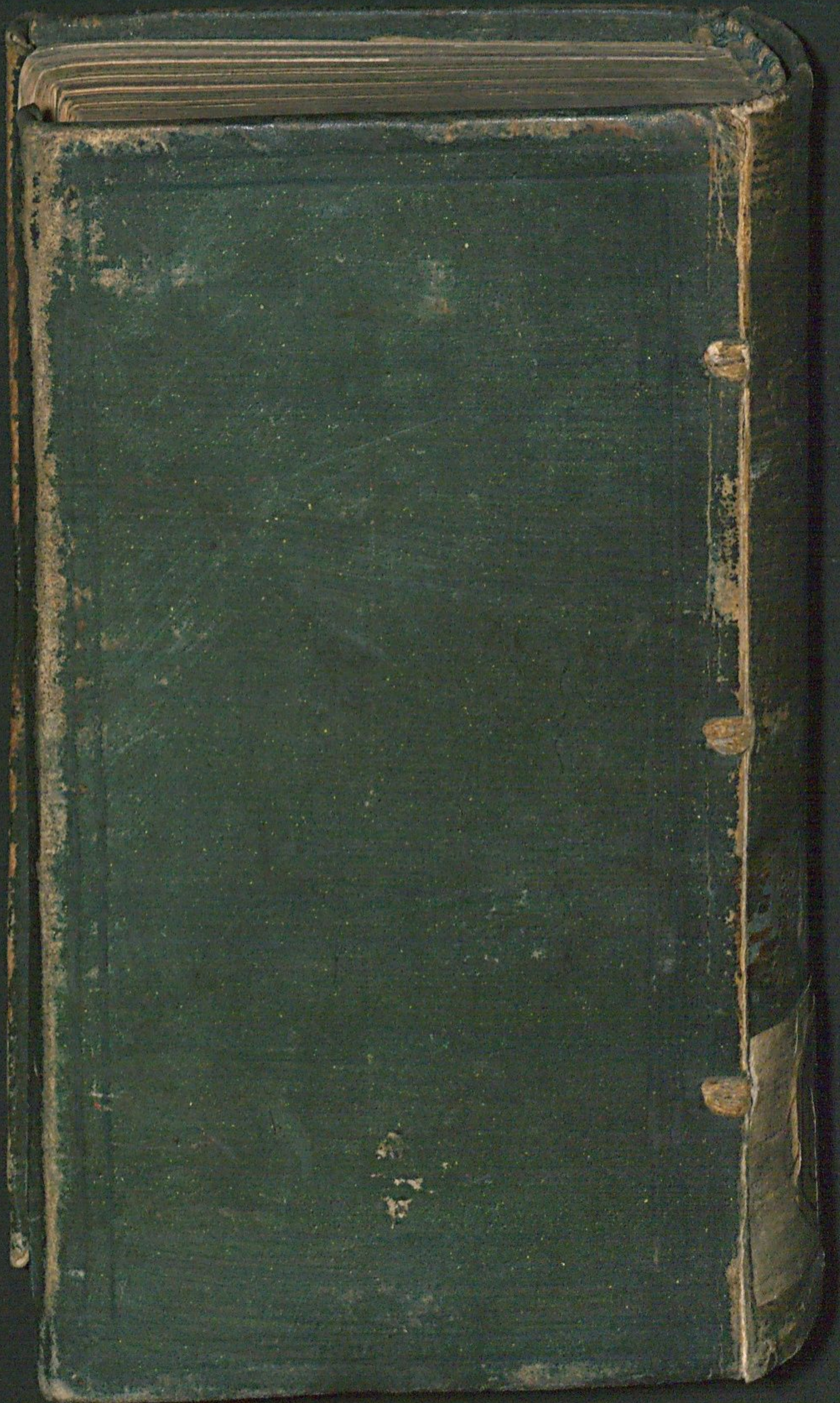
*A*

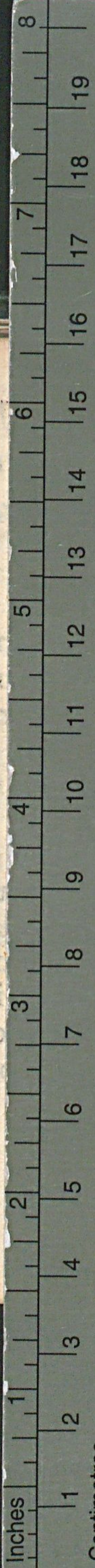
*Se*

*WOM*

*24*

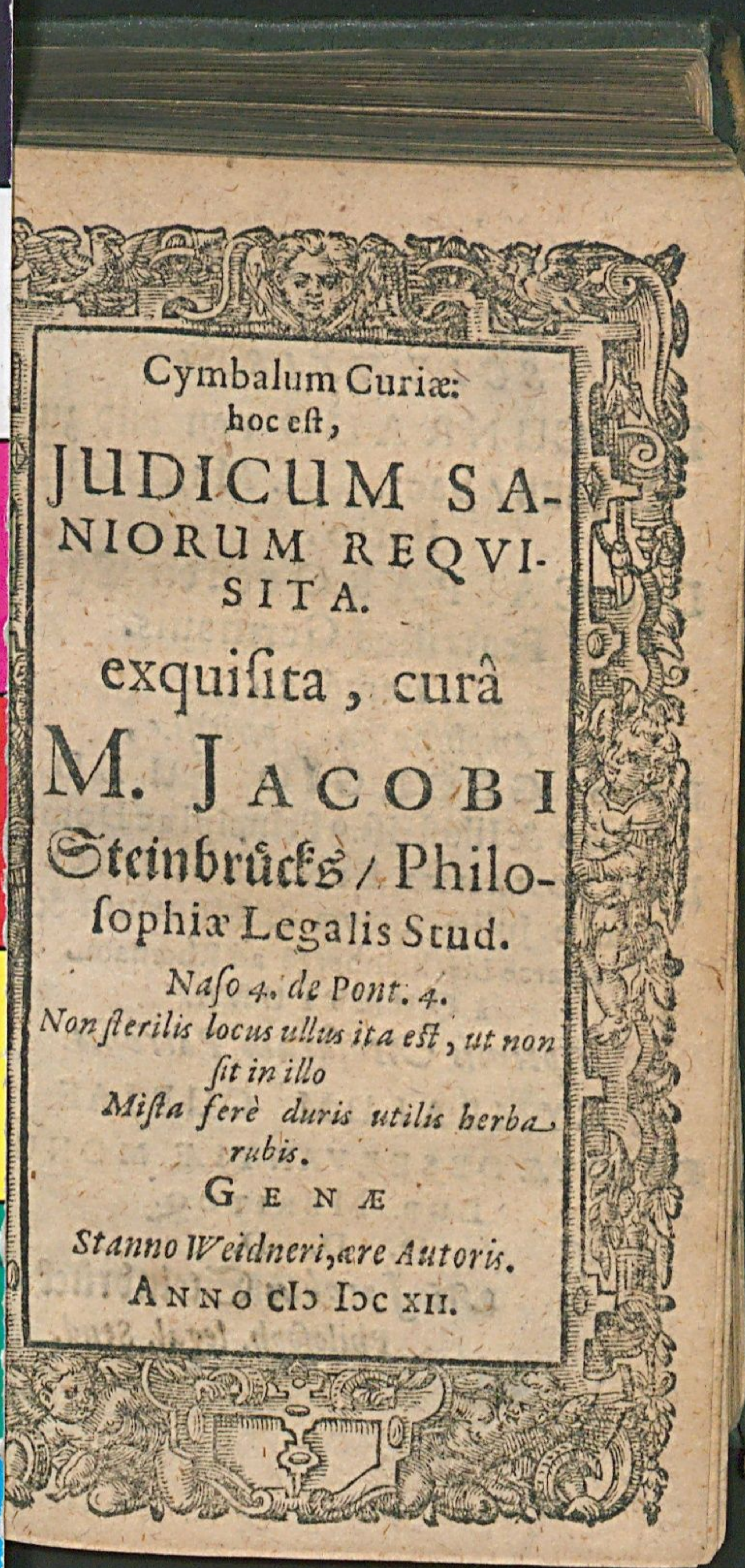






B.I.G.

Farbkarte #13



Cymbalum Curia:  
hoc est,

JUDICUM SA-  
NIORUM REQVI-  
SITA.

exquisita, curâ

M. JACOBI  
Steinbrück's / Philo-  
sophia Legalis Stud.

Naso 4. de Pont. 4.

*Non sterilis locus ullus ita est, ut non  
sit in illo*

*Mista ferè duris utilis herba  
rubis.*

G E N Æ

Stanno Weidneri, are Autoris.

ANNO dō 10c XII.